

Pētījums par EuroBasket 2015 radītajiem ekonomiskajiem ieguvumiem un ietekmi uz valsts budžeta ieņēmumiem

Rīga, 2015

Satura rādītājs

Lietotie saīsinājumi	4
Pētījuma autori	5
Pētījuma mērķis	5
Kopsavilkums	6
I. Ievads.....	7
EuroBasket vēsture	7
Lietuvas pieredze EuroBasket 2011 rīkošanā.....	7
EuroBasket 2015 norise Rīgā	7
II. Sporta pasākumu vispārējā analīze.....	9
Sporta pasākumu ietekmes faktori un pētījumi.....	9
EuroBasket 2015 ienākumi un izmaksas.....	10
Ekonomiskās ietekmes izvērtēšanas metodika	11
Vispārējā EuroBasket 2015 statistika un interesanti fakti	12
Interesanti Fakti	12
Vidējais apmeklētājs	12
Izklaide.....	13
Citi interesanti fakti.....	14
Apmeklētība	15
Apmeklētāju apmierinātība	16
Tūrisms un naktsmītnes Rīgas reģionā.....	16
III. EuroBasket 2015 ekonomiskā analīze	21
Tiešo ienākumu struktūra	21
Tiešo izmaksu struktūra	22
Netiešo ienākumu struktūra	23
Pasākuma apmeklētāja dienas izmaksas.....	24
Pasākuma apmeklētāju dzīvošanas izmaksas.....	26
Fanu telšu apmeklētāju tēriņi.....	27
Mediju pārstāvju izmaksas.....	27
Kopējie EuroBasket 2015 radītie netiešie ienākumi	28
EuroBasket 2015 ietekme uz ekonomiku	29
Pasākuma tiešā ienesība	29

Pasākuma netiešā ienesība	30
Pasākuma tiešā ietekme uz ekonomiku	31
IV. EuroBasket 2015 ietekme uz valsts budžetu.....	32
Ekonomiskā situācija Rīgā EuroBasket 2015 norises laikā	32
Ietekme no naktsmītņu izmantošanas	33
EuroBasket 2015 nodokļu ienākumi.....	34
Secinājumi	35
Priekšlikumi	36
Pielikumi	37
1.pielikums. Metodika.....	37
2.pielikums. SKDS apmeklētāju anketas rezultāti.	37
3.pielikums. LBS sniegtā informācija.	37
4.pielikums. CSP Rīgas tūrisma dati.....	38
5.pielikums. LBS Pasākuma budžets.....	38
6.pielikums. Mediju aptaujas rezultāti.....	38
7.pielikums. VID nodokļu informācija.	38
8.pielikums. Autoru veiktie aprēķini.....	39

Lietotie saīsinājumi

Pasākums un/vai EuroBasket 2015 - EuroBasket 2015 grupu turnīrs, kas norisinājās Rīgā

Pētījums – Pētījums par EuroBasket 2015 radītajiem ekonomiskajiem ieguvumiem un ietekmi uz valsts budžeta ieņēmumiem

LBS - Biedrība „Latvijas Basketbola savienība”

EA 2010 - Biedrība „Ekonomistu Apvienība 2010”

TRC – SIA „TRConsulting”

VID – Valsts ieņēmumu dienests

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

FIBA – Starptautiskā basketbola federācija (*no franču val.: Fédération Internationale de Basketball*)

SKDS – SIA „SKDS” (tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS)

Apmeklētība – Apmeklējumu skaits, biežums (neatspoguļo patieso cilvēku skaitu).

Tiešā ekonomiskā ietekme (*Direct impact*) – Tautsaimniecības apritē esošo finanšu līdzekļu izmaiņas, kas radušās pateicoties Pasākuma norisei.

Tiešie ienākumi - LBS ienākumi, kas radušies no Pasākuma rīkošanas

Tiešie izdevumi - LBS izdevumi, kas radušies no Pasākuma rīkošanas

Netiešie ienākumi – Pasākuma apmeklētāju veiktie tēriņi par precēm un pakalpojumiem Pasākuma laikā Rīgā.

Pētījuma autori

Autori:	Elmārs Kehris	Roberts Reihmanis	Toms Štālbergs
Izglītība:	LL.M Maģistra grāds starptautiskajā jurisprudencē un finansēs. RGSL	Bakalaura grāds tiesības un business. RGSL	Bakalaura grāds ar izcilību uzņēmējdarbības vadība. MDX, Londona.
Specializācija:	Finanšu analītika un konsultācijas, kā arī projektu vadība.	Finanšu un juridiskās konsultācijas.	Finanšu un juridiskās konsultācijas.
Kontaktinformācija:	Kehris.Elmars@gmail.com	Roberts.Reihmanis@gmail.com	TStalbergs@gmail.com

Pētījuma mērķis

Pētījuma mērķis ir noteikt 2015. gada Rīgā rīkotā Eiropas čempionāta basketbolā (grupu turnīrs) radītos ekonomiskos ieguvumus un ietekmi valsts budžetu.

Pētījums izstrādāts saskaņā ar publiski brīvi pieejamiem datiem, SKDS apmeklētāju aptauju, kā arī saskaņā ar informāciju, ko sagatavojuši LBS, VID un CSP.

Saistību atruna

Šo Pētījumu autori sadarbībā ar TRC ir izstrādājuši, pamatojoties uz 2015.gada 28.maijā starp LBS, EA 2010 un TRC noslēgto pakalpojumu līgumu (turpmāk – Līgums).

Līgums izstrādāts atbilstoši tam, ka LBS līgums ar Izglītības un zinātnes ministriju par finansējuma piešķiršanu EuroBasket 2015 licences apmaksai paredz sekojošo:

Par saviem līdzekļiem Čempionāta laikā organizēt neatkarīgu pētījumu par Čempionāta ekonomiskajiem ieguvumiem un ietekmi uz valsts budžeta ieņēmumiem, kā arī nodrošināt, ka attiecīgs pētījums līdz 2015.gada 11.decembrim tiek iesniegts (gan drukātā veidā, gan ārējā datu nesējā) Izglītības un zinātnes ministrijā un Finanšu ministrijā.

Pēc Līguma izpildes atbilstoši Autortiesību likumā noteiktajam LBS būs tiesīga lietot Pētījumu saskaņā ar savām interesēm. Tātad jebkādi jautājumi vai komentāri, kas radušies saistībā ar Pētījumu pēc Līguma izpildes termiņa, jāadresē LBS.

TRC un EA 2010 negarantē un neatbild par šā Pētījuma datu, informācijas, viedokļu un atzinumu precizitāti vai uzticamību, ņemot vērā, ka Pētījumā izmantotie dati un informācija var atšķirties no nākotnē pieejamajiem datiem un informācijas. Dati un informācija, kas tika sniegti TRC tika apkopoti laika posmā no 2015. gada 1. septembra līdz 2015. gada 7. decembrim.

Pētījumā izteiktie atzinumi ir TRC un EA 2010 viedokļi un nav uzskatāmi par faktiem.

Pētījums ir veidots atbilstoši TRC un EA 2010 kopīgi izstrādātai metodikai, kas apskatāma Pielikumā nr.1.

Kopsavilkums

Pētījuma mērķis ir noteikt 2015. gada Rīgā rīkotā Eiropas čempionāta basketbolā radītos ekonomiskos ieguvumus un ietekmi valsts budžetu. Lai noteiktu EuroBasket 2015 radīto ietekmi uz Latvijas ekonomiku, tika veikta Pasākuma ekonomiskā analīze, izvērtējot dažādus Pasākuma ienākumu avotus, kā lielākos no tiem minot Pasākuma apmeklētāju veiktos tērīņus Pasākuma laikā, kā arī ienākumus no biļetēm.

Pēc minēto ienākumu avotu analīzes tika secināts, ka Pasākums kopumā Latvijas ekonomikā ir ienesis vairāk nekā 15,3 miljonus EUR, kas tiešā veidā papildinājis valsts budžetu ar vairāk nekā 2,2 miljonu EUR lielu PVN ienākumu apjomu. Balstoties uz Pētījuma rezultātiem tiek secināts, kā šādu pasākumu rīkošana papildus sporta, valsts atpazīstamības un tūrisma sektora attīstībai, nodrošina arī ievērojamus ekonomiskos ieguvumus rīkotājvalstij.

Atbilstoši Pētījumā veiktajai analīzei, tika noteikts, ka EuroBasket 2015 radīja 15 391 200 EUR lielu ietekmi uz Latvijas ekonomiku - *Direct impact*. Pēc Pētījuma rezultātiem tika noteikts, ka iespējamie nodokļu ienākumi, ko radīja EuroBasket 2015 rīkošana valsts teritorijā, sasniedz 2 245 500 EUR.

PVN ienākumi vērtējami kā tiešie valsts ienākumi, kas radušies no EuroBasket 2015 rīkošanas Rīgā. Valsts gūtos ienākumus no EuroBasket 2015 rīkošanas Rīgā nepieciešams vērtēt kopā ar Latvijas valsts un Rīgas pašvaldības piešķirtajām dotācijām, kas sniedza atbalstu veiksmīgā EuroBasket 2015 norisē. Minēto dotāciju apmērs sastādīja nepilnu 2,1 miljonu EUR, kas ļauj secināt, ka Latvijas valsts un Rīgas pašvaldība spēja tiešā veidā saņemt atpakaļ lielākus ienākumus nekā investētos līdzekļus.

2015. gada septembrī Rīgā risinājās Eiropas čempionāta basketbolā D grupas spēles. Katra no komandām laikā no 5. līdz 10. septembrim Arēnā Rīga aizvadīja piecas grupu turnīra spēles. Eiropas čempionāta ietvaros Rīgā tika aizvadītas 15 spēles kurām Arēnā Rīga sekoja līdz 86 tūkstoši apmeklētāji, bet pasākumam Rīgā kopumā sekoja līdz 140 tūkstoši cilvēki.

Ņemot vērā EuroBasket 2015 apmeklētāju aptaujas rezultātus, tika noteikts vidējais apmeklētāja dienas izmaksu apjoms pēc tā valsts piederības. Ārvalstu apmeklētāji deva lielāko daļu no netiešo ienākumu apjoma, kas kopumā veidoja 10 172 600 EUR. Ņemot vērā faktu, kā šī summa valstī ienāca no ārvalstniekiem, EuroBasket 2015 valsts ekonomikā papildus ienesa 10 172 600 EUR lielus apgrozāmos līdzekļus. Netiešo ienākumu kopsomma, ko veidoja gan pašmāju, gan ārvalstu viesi, sasniedza 11 311 200 EUR.

Ņemot vērā, ka Latvijas valsts aktīvi līdzdarbojās EuroBasket 2015 organizēšanā (proti, finansiāli atbalstot Pasākuma norisi – dotāciju apmērs 1,77 miljoni EUR), tika secināts, ka katrs Latvijas valsts dotācijas EUR kopumā ekonomikā radīja 8,9 EUR lielu apgrozījumu.

Balstoties uz Pētījuma analīzes laikā iegūtajiem datiem, tika iegūts netiešās ienesības koeficients 4,27 apmērā, kas norāda, ka katrs iztērētais *eiro*, kas saistīts ar EuroBasket 2015 organizēšanu Latvijas valsts ekonomikā radīja 4,27 *eiro* lielu apgrozījumu.

I. Ievads

Šajā dokumenta sadaļā sniegts īss ieskats Eiropas čempionātu basketbolā vēsturē, kā arī apskatīta svarīgākā informācija saistībā ar 2015. gada Eiropas čempionātu basketbolā.

EuroBasket vēsture

EuroBasket jeb Eiropas čempionāts basketbolā ir galvenais Eiropas valstu izlašu turnīrs, kuru kopš 1935. gada rīko Starptautiskā basketbola savienība (FIBA), kad tas pirmo reizi risinājās Ženēvā. 2015. gada septembrī norisinājās 39. Eiropas čempionāts basketbolā, kurš tika aizvadīts uzreiz četrās Eiropas valstīs, proti:

Francijā

Horvātijā

Vācijā

Latvijā

2015. gada Eiropas čempionāta formāts paredzēja, ka katra no rīkotāj valstīm uzņemās vienu grupu turnīra rīkošanu, bet izslēgšanas spēles norisinājās Francijā. Zīmīgi, ka Latvija uzņemās rīkot daļu no 2015. gada Eiropas čempionāta basketbolā, kas iezīmēja 80 gadus kopš Latvijas spožā triumfa Ženēvā, kas ir pirmā un līdz šim vienīgā Latvijas valstsvienības uzvara Eiropas čempionātā. Eiropas čempionātu rīkošanas pieredze Latvijai sekoja īsi pēc triumfa Ženēvā - Rīgā norisinājās 1937. gada Eiropas čempionāts basketbolā, kurā uzvarēja mūsu kaimiņi lietuvieši.

Lietuvas pieredze EuroBasket 2011 rīkošanā

Tieši lietuvieši rīkoja pavisam nesen notikušo 2011. gada Eiropas čempionātu basketbolā, kad tas risinājās uzreiz sešās Lietuvas pilsētās - Panevėžī, Šauļos, Alītā, Klaipēdā, Kauņā, kā arī Viļņā. Čempionātu Lietuvā uz vietas vēroja aptuveni 20 tūkstoši ārzemju fani, kas kopumā Lietuvai ienesa vismaz 80 miljonus litu (aptuveni 23 miljoni eiro). Čempionāta rīkošana Lietuvā no čempionāta rīkošanas Latvijā atšķiras ar kādu būtisku niansi - lietuvieši veica ievērojamus ieguldījumus infrastruktūras (basketbola zāļu) izveidē un attīstīšanā. Šo investīciju kopējais apjoms sasniedza 442 miljonus litu (aptuveni 128 miljoni eiro)¹.

EuroBasket 2015 norise Rīgā

2015. gada septembrī Rīgā risinājās Eiropas čempionāta basketbolā D grupas spēles. Katra no komandām laikā no 5. līdz 10. septembrim Arēnā Rīgā aizvadīja piecas grupu turnīra spēles.

D grupā spēles aizvadīja šādas valstsvienības:

Beļģija

Čehija

Igaunija

Latvija

Lietuva

Ukraina

¹Balciunas, M., Jasinskas, E., Koiso, E. (2014), "Economic Contribution of Sports Event: Analysis of Eurobasket 2011 Example", *Transformations in Business & Economics*, Vol. 13, No 2 (32), pp.41-54.

Eiropas čempionāta ietvaros Rīgā tika aizvadītas 15 spēles, kuras klātienē kopumā vēroja 86 065² skatītāji.

No visām Eiropas čempionāta apakšgrupām tieši D apakšgrupā pirmajā posmā risinājās visspraigākās cīņas – proti, valstsvienību rezultāti sadalījās visblīvāk. Pirmo vietu ar četrām uzvarām piecās spēlēs izcīnīja Lietuvas valstsvienība, bet otro, trešo un ceturto vietu ar identisku uzvaru un zaudējumu bilanci – proti, ar trīs uzvarām piecās spēlēs ieņēma attiecīgi Latvija, Čehija un Beļģija. Tieši šīs četras minētās komandas devās tālāk uz izslēgšanas spēlēm Lillē, Francijā.

Trīs no četrām D apakšgrupas komandām (izņemot Beļģiju) pārvarēja pirmo izslēgšanas spēļu kārtu, kā rezultātā Lietuva, Latvija un Čehija iekļuva Eiropas valstsvienību labāko astoņniekā. Tālākajās izslēgšanas spēļu stadijās vislabāk no D apakšgrupas komandām veicās Lietuvas valstsvienībai, kura ieņēma augsto 2. vietu, finālā piekāpjoties vien čempionei Spānijas valstsvienībai. Čehijas un Latvijas valstsvienību duelī noskaidrojās 7. vietas ieguvēji, kur gan šoreiz veiksmīgāki izrādījās čehi.

Zemāk figūrā nr.1.1. apskatāms pilns EuroBasket vietu sadalījums.

Figūra nr.1.1.

1. – 6. vieta			7. – 12. vieta			13. – 18. vieta			19. – 24. vieta		
1		Spānija	7		Čehija	13		Beļģija	19		Maķedonija
2		Lietuva	8		Latvija	14		Turcija	20		Igaunija
3		Francija	9		Horvātija	15		Gruzija	21		Nīderlande
4		Serbija	10		Izraēla	16		Somija	22		Ukraina
5		Grieķija	11		Polija	17		Krievija	23		Bosnija un Hercegovina
6		Itālija	12		Slovēnija	18		Vācija	24		Islande

Neskatoties uz to, Latvijas izlases sasniegums vērtējams pozitīvi, jo pēdējo reizi, kad Latvijas izlase spējusi sasniegt Eiropas astotnieku bija 2001.gadā. Latvijas valstsvienība, uzsākot, turnīru varēja spēlēt kā mājinieki. Pateicoties iespējai, ka grupu turnīrs norisinājās Latvijā, kā rezultātā tiek veikts šis Pētījums. Lai labāk izprast to, kā notiek šādu sporta pasākumu analizēšana un ar ko tie atšķiras viens no otra, ir nepieciešams iepazīties ar šī Pētījuma sporta pasākumu vispārējo analīzi.

² Kopējā pasākuma apmeklētība, kas iekļauj fanu apmeklētība (pārdotās biļetes un izsniegtie ielūgumi - 78 158) un papildus personāls (mediju pārstāvji, sponsoru u.c). Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

II. Sporta pasākumu vispārējā analīze

Sporta pasākumu vispārējā analīze sniedz ieskatu galvenajos to radītās ietekmes faktoros, kā arī apskata iemeslus, kāpēc sporta pasākumu pētījumi atšķiras cits no cita. Papildus minētajam, lai labāk izprastu svarīgāko no sporta pasākumu radītajām ietekmēm, proti – ekonomisko ietekmi, šajā sadaļā arī apskatītas galvenās Pasākuma ienākumu un izdevumu pozīcijas, kā arī sniegts to īss skaidrojums.

Lai izprastu šajā Pētījumā veiktās Pasākuma ekonomikās ietekmes izvērtējumu, šajā sadaļā īsi aprakstīta metodoloģija, kas veido ekonomiskā izvērtējuma teorētisko bāzi.

Ņemot vērā, ka Pasākuma izdošanos vai neizdošanos ne vienmēr nosaka tikai ekonomiskie ieguvumi, bet arī citi faktori (piemēram, apmeklētība, fanu apmierinātība u.tml.), šīs sadaļas laikā apkopoti interesanti fakti un dati saistībā ar Pasākuma norisi Latvijā, kas ļaus labāk izprast Pasākuma ietekmi uz sabiedrību kopumā.

Sporta pasākumu ietekmes faktori un pētījumi

Lielākajiem un nozīmīgākajiem starptautiskajiem sporta pasākumiem ir liela ietekme uz rīkotājvalsti. Sporta pasākumu norises laikā, kā arī laika periodā pirms un pēc to norises, ietekmi uz valsts ekonomiku var iedalīt dažādos ietekmes veidos. Vērts norādīt, ka sporta pasākumi uz rīkotājvalsti var radīt gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi. Tālāk minēti daži no sporta pasākumu ietekmes veidiem.

- **Ekonomiskā ietekme**, kas var izpausties kā:
 - tēriņu pieaugums;
 - papildus finanšu līdzekļu ieplūšana ekonomikā;
 - jaunu darbavietu izveidošana;
 - nodarbinātības paaugstināšanās;
 - dzīves līmeņa/kvalitātes pieaugums;
 - inflācija uz sporta pasākuma laiku;
 - pieaugums spekulācijām ar nekustamo īpašumu u.c.
- **Tūrisma un komerciālisma ietekme**, kas var izpausties kā:
 - tūrisma pieaugums/samazināšanās;
 - valsts atpazīstamības uzlabošana;
 - potenciālo investoru un ārvalstu biznesa kapitāla piesaiste;
 - jaunu tūrisma objektu un tūristu apmešanās vietu izveide u.c.
- **Sociālās labklājības un kultūras ietekme**, kas var izpausties kā:
 - tautas vērtību un tradīciju stiprināšana;
 - patriotisma un kopienas solidaritātes palielināšana;
 - vietējo iedzīvotāju dalība, interese un iesaistīšanās sporta pasākumā un ar to saistītajos notikumos;
 - noziedzības līmeņa pieaugums/samazināšanās u.c.
- **Politiskā ietekme**, kas var izpausties kā:
 - starptautiska atpazīstamība;
 - valsts pašreklāma;
 - organizēšanas spēju uzlabošana – pieredze;
 - politiskās ažiotažas;
 - finanšu līdzekļu izšķiešana politisko ambīciju apmierināšanai u.c.³

³Hall, C. M. (1992). *Hallmark Tourist Events: Impacts, management, and planning*. London: Belhaven Press

Pieredze rāda, ka starptautisko sporta un kultūras pasākumu rīkošanai ir liela nozīme rīkotājvalsts tūrisma attīstībā, kas pozitīvi ietekmē rīkotājvalsts ekonomiku. Tas arī ir viens no galvenajiem faktoriem, kāpēc valstis atbalsta sporta pasākumu norisi gan finansiāli, gan ar savas valsts resursiem (piemēram, operatīvo dienestu piesaiste).

Pētījumi par sporta pasākumu ietekmi uz ekonomiku tiek veikti, lai labāk izprastu to ekonomisko lietderīgumu un veidus, kādā tie rada minētos ekonomiskos ieguvumus. Sporta pasākumu ekonomiskās ietekmes izvērtēšanas pētījumi bieži vien atšķiras, jo pastāv vairāki faktori, kas tos ietekmē un noved pie dažādu pieeju izmantošanas. Tālāk minēti svarīgākie no šādiem faktoriem.

- **Pasākuma lielums**

Piemērs: Olimpisko spēļu ekonomiskās ietekmes analīzē būtu jāapstrādā ievērojams daudzums ar datiem, būtu detalizēti jāizvērtē apjomīgi finanšu un tūrisma dati, ņemot vērā, ka tāda lieluma sporta pasākuma rīkošana rada milzīgu tūrisma nozares pieaugumu. Turpretī vienkārša jaunatnes sporta klubu turnīra analīze iekļautu niecīgu skaitu datus un informāciju, kā arī tūrisma pieaugums praktiski nemainītos, ņemot vērā, ka tāda veida sporta pasākums ilgst tikai vienu nedēļu.

- **Ieguldīto līdzekļu apjoms**

Piemērs: EuroBasket 2011 (Lietuva) rīkošanai, lielākā daļa no ieguldīto līdzekļu apjoma tika iztērēti piecu sporta arēnu izveidei, kas kopā veidoja 444,2 milj. LTL (128,65 milj. EUR)⁴ infrastruktūras attīstības izmaksas. Tas ir apmēram 30 reizes lielāks ieguldījums nekā visas kopējās LBS EuroBasket 2015 (Rīga) izmaksas.

- **Pasākuma atrašanās vieta**

Piemērs: 2014. gada Ziemas olimpiskās spēles Sočos prasīja lielas investīcijas, to rīkošanai un infrastruktūras attīstībai, kā arī vīzu režīms bija svarīgs aspekts šo spēļu apmeklējumam. Turpretī 2012. gada Londonas Vasaras olimpiskās spēles izmantoja jau esošo infrastruktūru, kā arī tās bija vieglāk pieejamas eiropiešiem, pateicoties bezvīzu režīmam Eiropas Savienībā.

- **Sporta veids un tā popularitāte attiecīgajā reģionā**

Piemērs: Populārākie sporta veidi Latvijā ir hokejs, basketbols un futbols. Turpretim tādi sporta veidi kā lakross vai loka šaušana Latvijā ir samērā nepopulāri. Gadījumā, ja Latvija rīkotu starptautiskas sporta sacensības lakrosā vai loka šaušanā, tās visticamāk spētu pulcēt salīdzinoši niecīgu apmeklētāju skaitu (salīdzinot ar hokeja, basketbola vai futbola sporta sacensībām) un būtu grūti nodrošināt šo sacensību rentabilitāti no ienākumu-izdevumu viedokļa.

EuroBasket 2015 ienākumi un izmaksas

Izvērtējot iepriekšējā sadaļā minētos faktorus, sporta pasākumu ekonomiskās ietekmes izvērtēšanu sāk ar finanšu analīzei nepieciešamās informācijas apkopošanu, novērtējot pasākuma rīkošanai nepieciešamās izmaksas, kā arī pasākuma rezultātā gūtos ienākumus. Zemāk apskatāms EuroBasket 2015 ienākumu un izmaksu pozīciju pārskats.

Tiešie ienākumi – LBS ienākumi, kas radušies no Pasākuma rīkošanas:

- Ienākumi no biļetēm;
- Ienākumi no sponsoriem;
- Pašvaldības dotācijas;

⁴Balciunas, M., Jasinskas, E., Koisova, E. (2014), "Economic Contribution of Sports Event: Analysis of Eurobasket 2011 Example", *Transformations in Business & Economics*, Sēj. 13, Nr 2 (32), lpp.41-54.

- Valsts dotācijas;
- Ienākumi no sadarbības partneriem:
 - Ienākumi no sadarbības viesnīcām;
 - Ienākumi Sportland;
 - Ienākumi no ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas apkalpoja fanus izveidotajās teltīs pie Arēnas Rīga.

Netiešie ienākumi – valsts ienākumi, kas radušies no Pasākuma rīkošanas:

- Ienākumi no tūristiem. Ar aptauju starpniecību tika noteikti ārzemju tūristu tēriņu apmēri un to veidi. Tūristu (Pasākuma apmeklētāju) tēriņus var iedalīt šādos blokos:
 - **Transporta izdevumi** (izdevumi par transportu Pasākuma laikā);
 - **HoReCa** (viesnīcu, restorānu un kafejnīcu) **izdevumi** (izdevumi par ēdieniem un dzērieniem ārpus mājām/naktsmītnēm (t.sk. alkoholiskajiem dzērieniem));
 - **Citi izdevumi** (suvenīri, apģērbs utt.).

Netiešo ienākumu noteikšanai izmanto fanu un mediju pārstāvju aptaujas rezultātus.

Tiešie izdevumi - LBS izdevumi, kas radušies no Pasākuma rīkošanas:

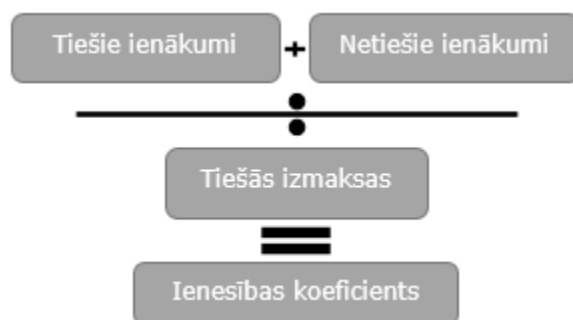
- FIBA izdevumi (licences, tiesnešu izdevumi, translācijas izdevumi u.c.);
- Personāla izdevumi (darbinieku algas u.c.);
- Arēnas Rīga izdevumi (īre, iekārtošana u.c.);
- Brīvprātīgo izdevumi (ēdināšana, inventāra nodrošināšana, apmācības u.c.);
- Mārketinga izdevumi (reklāmu ievietošana plašsaziņas līdzekļos, popularizēšanas pasākumu rīkošana u.c.);
- Fanu zonas izdevumi (projektēšana, izveide un uzturēšana);
- Citi izdevumi (avio čarters, apdrošināšana, autoratlīdzības, sakari, nodokļi, transports u.c.).

Ekonomiskās ietekmes izvērtēšanas metodika

Pētījumi par ietekmi uz ekonomiku ir veikti, lai noteiktu netiešo ienākumu apmēru, kas saistīti ar sporta notikumu. Šo ienākumu efektu uz ekonomiku varētu salīdzināt ar līdzvērtīgām investīcijām, kas radītas, lai stimulētu citas tautsaimniecības nozares.⁵ Sporta pasākumus var vērtēt kā investīcijas, kas rada ietekmi uz ekonomiku un tautsaimniecību kopumā. Līdz ar to, nepieciešams izvērtēt investīciju izdevīgumu.

Izvērtējot Pasākuma lielumu un potenciālo ietekmi, tiks parādīti cik lieli bija ienākumi proporcionāli pret izmaksām. Zemāk figurā nr. 2.1 apskatāma aprēķina formula.

⁵John L. Crompton. (1995). Economic Impact Analysis of Sports Facilities and Events: Eleven Sources of Misapplication. *Journal of Sport Management*. 9, lpp 14-35.

Skatīt Pielikumu Nr.1.

Izmantojot augstāk redzamo formulu, aprēķina rezultātā tiks iegūts koeficients, kas ļaus precīzāk izvērtēt Pasākuma netiešo ienesīgumu, kas parāda, cik lieli ienākumi radušies no katra iztērētā EUR.

Zinot iepriekš minēto pozīciju lielumus tiek noteikta tiešā ekonomiskā ietekme uz Latvijas tautsaimniecību, kas parāda Pasākuma radīto tiešo naudas pienesumu apjomu, kas tika apgrozīti valsts ekonomikā.

Lai arī ekonomiskā ietekme bieži vien ir galvenais faktors, kas nosaka, vai sporta pasākums ir izdevies no rīkotājvalsts perspektīvas, tomēr jāņem vērā arī citi ietekmes faktori. Starptautiskajā praksē arvien biežāk tiek uzsvērti sociālie, komerciālie un tūrisma faktori, tāpēc nākamajā sadaļā aprakstīti interesanti fakti un statistika saistībā ar Pasākumu, kas risinājās Rīgā.

Vispārējā EuroBasket 2015 statistika un interesanti fakti

Lai gūtu ieskatu par EuroBasket 2015 norisi Rīgā, šajā sadaļā apkopota šāda informācija:

- Interesanti fakti par faniem (to skaitā "vidējā" apmeklētāja raksturojums);
- Apmeklētības datu salīdzinājums ar citām rīkotājvalstīm;
- Tūrisma un naktsmītņu analīze.

Interesanti Fakti

Vidējais apmeklētājs

Lai arī galvenā uzmanība Eiropas čempionāta laikā tika pievērsta valstsvienībām un to spēlētājiem, noteikti nedrīkst aizmirst katras komandas "6. spēlētāju", kas laukumā nedevās - proti, fanus. Spēles Eiropas čempionātā Rīgā kopumā skatījās nepilni 50 tūkstoši ārzemju fanu, no kuriem lielāko daļu veidoja mūsu kaimiņvalstu valstsvienību atbalstītāji - no Igaunijas un Lietuvas. Pateicoties čempionāta laikā veiktajai fanu aptaujai, tālāk redzams vidējā spēļu apmeklētāja raksturojums.

Rīgā notikušā Eiropas čempionāta D grupas spēļu vidējais apmeklētājs bija **26 līdz 40 gadus vecs vīrietis** no Baltijas valstīm.

Vidējais apmeklētājs Latvijā **ieradās draugu kompānijā, pārvietojoties ar vieglo automašīnu**. Arī Rīgā kā primārais pārvietošanās veids tika izmantota vieglā automašīna.

Vidējais apmeklētājs **Latvijā pavadīja 4 dienas un apmeklēja 3 basketbola spēles.**

Lai nodrošinātu visas nepieciešamās vajadzības un labi pavadītu laiku, **vidējais apmeklētājs ik dienas Latvijā iztērēja aptuveni 52 eiro** (neskaitot tēriņus par naktsmītnēm un biļetēm)⁶.

Izklaide

Saskaņā ar AS "Aldaris" datiem, no fanu teltīm, kas nav bijušas Arēnas Rīga teritorijā, apmeklētāju alus patēriņa rezultāti bijuši šādi:

1. Igaunijas fanu telts Esplanādē bijusi rekordiste alus patēriņa ziņā;
2. Tai seko Lietuvas fanu telts, kurā izdzerta trešā daļa no tā, ko patērēja igauņu fanu teltī;
3. Telts pie Brīvības pieminekļa, kur izdzerts divreiz mazāk nekā lietuviešu fanu teltī.

Mazais alus patēriņš pie Brīvības pieminekļa ir izskaidrojams ar to, ka latviešu fani kā vietējie izmantoja plašāko un sev jau iepazīto Vecrīgas bāru izvēli. Tos, protams, izmantoja arī ārzemju viesi.

Minētos datus apstiprina arī patēriņa pieaugums bāros. Populārākā fanu vieta Rīgas centrā (neskaitot Arēna Rīga) bijusi Rockcafe, kur ne vien izdzerts visvairāk alus, bet salīdzinājumā ar pagājušo gadu, izdzerts pat gandrīz par 40% vairāk. Kā arī bāri Paddy Whelans, Coco Loco un The Backpackers Pub ir dubultojuši un dažviet pat vairāk trīskāršojuši pārdošanas apjomus salīdzinājumā ar iepriekšējā gada septembri⁷.

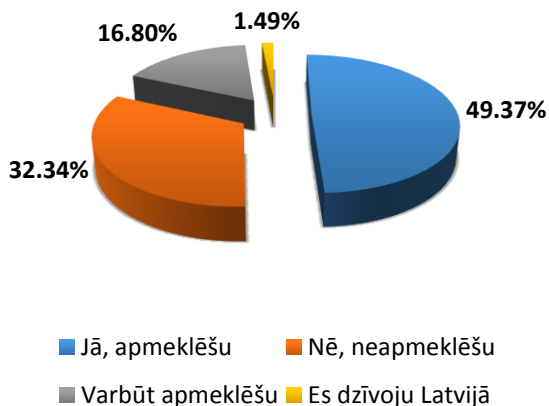
Pasākuma norises laikā tika radīti papildus bāri un teltis, kas ienesa valsts kasē jaunus (iepriekš nebijušus) finanšu līdzekļus. Par diviem šādiem bāriem var uzskatīt SIA „CS1” un SIA „B Bārs” (BBārs jau pastāvēja, bet izveidoja papildus bāru, savukārt CS1 nodarbojas ar izbraukumu tirdzniecību). Bez šī Pasākuma minētie papildus bāri nemaz nebūtu izveidoti un neradītu nekādu ekonomisko pienesumu. Pēc "Aldaris" datiem, abi minētie bāri Pasākuma dienās patērēja 65 mucas sidra, 386 mucas alus un 60 ūdens iepakojumus (24 pudeles katrā).

⁶Pielikums Nr. 2. SIA „SKDS”. SKDS apmeklētāju anketas rezultāti. 16.09.2015.

⁷Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

Figūra nr.2.2

Ārzemnieku viedoklis par citu pasākumu apmeklēšanu EuroBasket norises laikā

Dati iegūti no SKDS veiktās apmeklētāju aptaujas, skatīt Pielikumu nr.2.

EuroBasket 2015 bija vērienīgākais pasākums, kas risinājās šā gada septembra sākumā, čempionāta apmeklētāji paspēja apmeklēt arī citus pasākumus Rīgā. Par vienu no apmeklētākajiem kultūras pasākumiem ārpus EuroBasket 2015, kļuva „Baltā nakts 2015”, kas pulcējusi vismaz 40 000 apmeklētāju. Salīdzinājumā ar citiem gadiem šis gads izcēlies ar īpaši lielu tūristu īpatsvaru⁸, kas skaidrojams ar to, ka pasākumu apmeklēja EuroBasket 2015 ārzemju apmeklētāji.⁹ Par to arī liecina fanu aptaujas rezultāti, kas norādīja uz to, ka 49,37% no ārzemju faniem EuroBasket 2015 laikā plāno apmeklēt citus kultūras pasākumus. Precīzu atbilžu sadalījumu par ārvalstu fanu plāniem apmeklēt citus pasākumus iespējams apskatīt figūrā nr.2.2.

Interesants fakts varētu būt, ka 32,34% fanu teica, ka neapmeklēs citus pasākumus, bet ir iespējams, ka liela daļa fanu sākumā nezināja, ka Vecrīgā norisinās „Baltā Nakts 2015” ir iespējams, ka šie fani ir netīšām apmeklējuši minēto kultūras pasākumu.

Citi interesanti fakti

Tūristu apmeklētības pieaugums Rīgā bija ievērojams. No tā ieguvēji bija arī restorāni, kafejnīcas, bāri un speciāli izveidotās fanu teltis, kas apkalpoja Pasākuma apmeklētājus.

Kā piemērus var minēt:

- Arēna Rīga kafejnīcas/bāri - apgrozījums 250 000 EUR;
- Arēnas Rīga fanu zona - apgrozījums 112 000 EUR + PVN;
- Brīvības pieminekļa fanu telts - apgrozījums 5 500 EUR + PVN;
- Igaņu fanu telts, kas atradās Esplanādes parkā - apgrozījums 43 800 + PVN;
- Lietuviešu fanu telts, kura atradās pie Kongresu nama - apgrozījums 41 780 + PVN;
- Pārdotās čempionāta atribūtikas apgrozījums 150 000 + PVN (Sportland).

Kā piemērus fanu apmeklējumam augstāk norādītajās vietās, var minēt:

- Arēnu Rīga un tās fanu zonu - apmeklēja 86 065¹⁰, no kuriem fani bija 78 158 (pārdotās biļetes un ielūgumi);
- Lietuviešu fanu telts - apmeklēja vidēji 3 000 fanu dienā, tas kopā veido 15 000 lielu apmeklējumu (5 spēļu dienas);
- Igaņu fanu telti apmeklēja 9 700 fani;

⁸Vītola-Bāranova.L. (2015). MŪSDIENU KULTŪRAS FORUMU „BALTĀ NAKTS” APMEKLĒ AP 40'000 CILVĒKU. Pieejams: <http://www.baltanakts.lv/2015/lv/news#p-25>. Pēdējo reizi apskatīts 08.12.2015.

⁹Bremze.V. (2015). «Baltā nakts» pulcē ap 40 000 cilvēku; šogad lielāka ārzemnieku uzmanība. Pieejams: <http://www.lsm.lv/lv/raksts/izklaide/dzive/balta-nakts-pulce-ap-40-000-cilveku-sogad-lielaka-arzemnieku-uzmaniba.a144440/>. Pēdējo reizi apskatīts 08.12.2015.

¹⁰ Kopējā pasākuma apmeklētība, kas iekļauj fanu apmeklētība (pārdotās biļetes un izsniegtie ielūgumi - 78 158) un papildus personāls (mediju pārstāvji, sponsoru u.c). Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

- Pasākumi pie Brīvības pieminekļa - laikā no 5. līdz 18. septembrim apmeklēja apmēram 27 līdz 30 tūkstoši apmeklētāju¹¹.

Minētie apmeklējuma dati norāda, ka kopējais apmeklējuma apmērs bija aptuveni 140 tūkstoši.

Apmeklētība

Ņemot vērā, ka EuroBasket 2015 bija pirmais Eiropas čempionāts vēsturē, kurš tika rīkots vairāk nekā vienā valstī, tika veikta katras EuroBasket 2015 apakšgrupas spēļu apmeklētības analīze. 2015. gada 20. septembrī FIBA paziņoja, ka EuroBasket 2015 apmeklēja 711 131 skatītājs¹², kas bija jauns EuroBasket apmeklētības rekords. EuroBasket 2015 apmeklētība bija gandrīz 2 reizes lielāka nekā EuroBasket 2011, kad čempionāts pulcēja aptuveni 357 tūkstošus apmeklētāju. Interesanti, ka apmeklētības rekords tika jau uzstādīts, beidzoties grupu turnīra spēlēm. Atbilstoši FIBA paziņojumam, grupu turnīru klātienē vēroja vairāk nekā 410 tūkstoši fanu.¹³

Lai arī fani veidoja lielāko daļu no Pasākuma apmeklētājiem (78 158 pārdotās biļetes¹⁴), tomēr, analizējot kopējo apmeklētāju skaitu jāņem vērā arī:

- **Mediju pārstāvji**

Pasākumā kopumā strādāja 236 mediju pārstāvji, kas bija ieradušies no dažādām valstīm, pārstāvot dažādus laikrakstus, televīzijas kanālus, ziņu portālus u.c.

- **Komandu delegācijas**

Kopumā Pasākumā ieradās 6 komandu delegācijas, kur katru delegāciju veidoja 18 personas, kā arī papildu pārstāvji (piemēram, sponsori, attiecīgo valstu basketbola savienības pārstāvji). Šī apmeklētāju grupa kopā veidoja 139 pārstāvjus (ieskaitot Latvijas delegāciju).

- **Papildu personāls**

Lai nodrošinātu veiksmīgu Pasākuma norisi, tika piesaistīts papildu personāls, kurā ietilpa:

- 38 oficiālie un licencētie basketbola spēles norises nodrošinātāji (15 tiesneši un 23 spēļu sekretariāta darbinieki);
- 24 oficiālie FIBA pārstāvji;
- 242 brīvprātīgie, kas nodrošināja Pasākuma atbalsta funkciju veikšanu (piemēram, palīdzot delegācijām organizatorisku jautājumu risināšanā, nodrošinot akreditācijas karšu izsniegšanu);
- 28 LBS personāla darbinieki;
- 22 šoferi, kas nodrošināja komandu un oficiālo personu transportu Pasākuma laikā;
- 164 apsargi, kas nodrošināja Pasākuma drošības funkciju;
- 120 operatīvo dienestu pārstāvji (90 policisti un 30 mediķi);
- 24 sponsoru pārstāvji.

Tādējādi, papildus tradicionālajiem spēļu apmeklētājiem jeb faniem, Pasākumu ik dienas apmeklēja vai tajā tika nodarbinātas aptuveni 1 000 personas (gan Latvijas, gan ārvalstu pilsoņi).¹⁵

¹¹Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015

¹²FIBA. (2015). *ATTENDANCE RECORD FALLS AGAIN*. Pieejams:

http://www.eurobasket2015.org/en/compID_qMRZdYCZI6EoANOrUf9le2.season_2015.roundID_9322.coid_Ea5qQZRhJu_g6k2gEKv9Ck1.articleMode_on.html. Pēdējo reizi apskatīts 08.12.2015.

¹³FIBA. (14.09.2015). PR N°52 - EuroBasket 2015 sets new attendance and viewership records. Pieejams:

<http://www.fiba.com/pr52-eurobasket-2015-sets-new-attendance-and-viewership-records>. Pēdējo reizi apskatīts 20.11.2015.

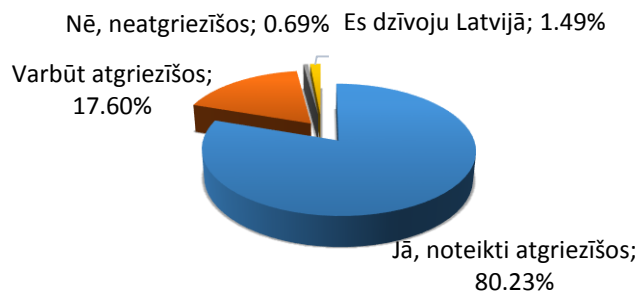
¹⁴Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015

¹⁵Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015

Apmeklētāju apmierinātība

Figūra nr.2.3

Ārzemnieku plāni nākotnē atgriezties Latvijā

Dati iegūti no SKDS veiktās apmeklētāju aptaujas, skatīt Pielikumu nr.2.

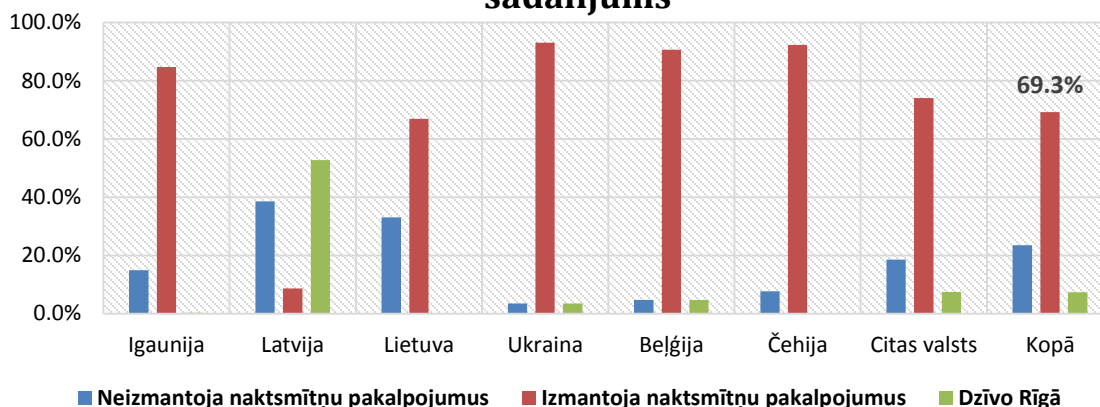
Viens no veiksmīga sporta pasākuma priekšnoteikumiem ir apmeklētāju apmierinātība ar tā norisi un rīkotājvalsti, kurā tas tiek organizēts. EuroBasket 2015 rīkošana Rīgā viennozīmīgi ir atstājusi labu iespaidu uz ārvalstu apmeklētājiem, kas čempionātu noraudzījās klātienē. Vairāk nekā 80% no aptaujātajiem atzina, ka viņi noteikti plāno atgriezties Latvijā nākotnē. Precīzu atbilžu sadalījumu par ārvalstu fanu plāniem atgriezties Latvijā iespējams apskatīt figūrā nr.2.3.

Iepriekš esošā figūra ļoti labi parāda, to kā apmeklētāji izturas pret Latviju un Rīgu kā tūrisma galamērķi. Līdz ar to tika vērtētai Pasākuma ietekme uz tūrismu Rīgas reģionā.

Tūrisms un naktsmītnes Rīgas reģionā

Pētījuma nolūkos tika veikta Pasākuma apmeklētāju aptauja, lai labāk izprastu apmeklētāju veiktos tēriņus, kā arī to viedokli par Pasākumu kopumā. Atbildot uz jautājumu par viesnīcu izmantošanu Pasākuma laikā, 78% no aptaujātajiem ārzemju faniem atzina, ka izmanto viesnīcu pakalpojumus, bet 22% atzina, ka viņi naktsmītņu nodrošināšanai papildu tēriņus neveica (piemēram, atbrauca uz 1 dienu vai apmetās pie paziņām). Savukārt no aptaujātajiem latviešiem par naktsmītnēm maksāja 9%, bet 91% naktsmītņu nodrošināšanai papildu tēriņus neveica. Ņemot vērā gan ārzemju, gan vietējo apmeklētāju atbildes, secināts, ka 69% no aptaujātajiem faniem veic tēriņus naktsmītņu nodrošināšanai Pasākuma laikā (skatīt figūru nr.2.4).

Apmeklētāju procentuālais apmešanās veidu sadalījums

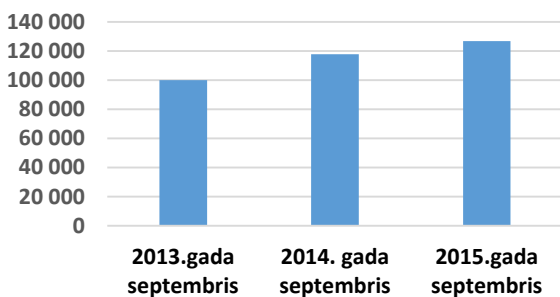

Dati iegūti no SKDS veiktās apmeklētāju aptaujas, skatīt Pielikumu nr.2.

Iepriekšminēto informāciju apstiprina arī CSP Rīgas reģiona tūristu mītņu raksturojošie rādītāji. Ņemot vērā, ka tūrisma nozare ir sezonāla, nevar vērtēt tiešo pieaugumu vai samazinājumu ar tā paša perioda iepriekšējo mēnešu datiem. Līdz ar to, salīdzinot 2015. gada septembri ar 2014. gada un 2013. gada septembri, šā gada septembrī Rīgas tūristu mītnēs tika apkalpotas attiecīgi par 7,53%¹⁶ un 26,74% lielāks skaits personas nekā 2014. gada un 2013. gada septembrī. Izsakot šo pieaugumu skaitliski, 2015. gada septembrī tika apkalpotas par 8 874 personām vairāk nekā 2014. gada septembrī un par 26 741 personām vairāk nekā 2013. gada septembrī, ko var apskatīt zemāk esošajā figūrā nr.2.5.

Figūra nr.2.5

Kopējais apkalpoto personu skaits Rīgas tūrisma mītnēs

Dati iegūti no CSP, skatīt Pielikumu nr.4.

Lai precīzāk norādītu to, ka Pasākumu apmeklēja ievērojams skaits ārvalstu apmeklētāju, nepieciešams apskatīt tūristu mītņu apmeklējuma datus pēc to apmeklētāju pilsonības. Rīgas reģiona tūrisma mītnes piedzīvoja ievērojamu pieaugumu to apmeklētību un klientu pavadīto nakšu skaitā no Pasākumā dalībvalstu pilsoņiem (neskaitot latviešus). Figūrā 2.5. ir redzams apkalpoto personu skaits Rīgas naktsmītnēs Septembra mēnešos, jāmin fakts ka 2014. gadā Rīga bija Eiropas kultūras galvaspilsēta tāpēc šī gada dati ir augstāki, kā 2013. gadā.

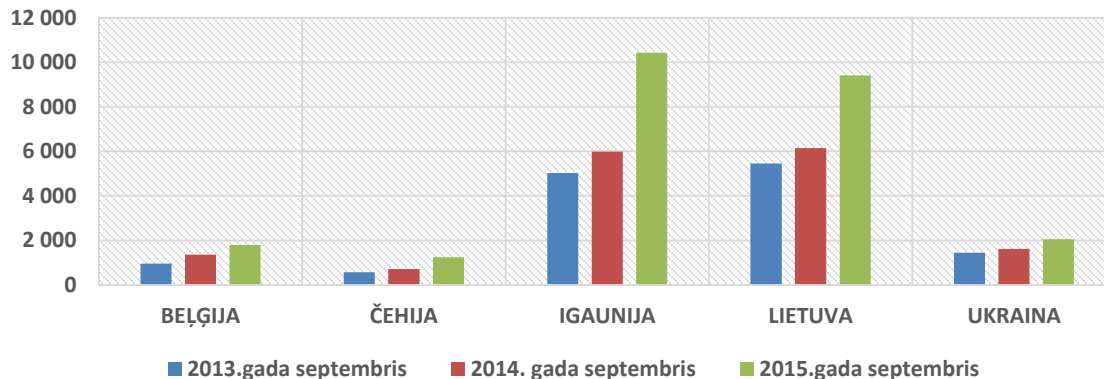
Personas no Pasākuma dalībvalstīm 2015. gada septembrī tika izmitinātas par 57,26% vairāk nekā 2014. gada septembrī un par 85,05% vairāk nekā 2013. gada septembrī. Skaitliski lielākais apmeklētāju skaita pieaugums bija vērojams igauņu (attiecīgi 4 443 apmeklētāju pieaugums pret 2014. gada septembri un 5 398 apmeklētāju pieaugums pret 2013. gada septembri) un lietuviešu

¹⁶ 2014. gada septembra kopējais Rīgā apkalpoto personu skaita pieaugums nevar tikt objektīvi salīdzināts ar 2015. gada septembra periodu, ņemot vērā, ka 2014. gada septembrī Rīgā norisinājās dažādi ar Eiropas kultūras galvaspilsētu saistīti pasākumi, kas pulcēja lielu skaitu ārzemju viesu.

(attiecīgi 3 255 apmeklētāju pieaugums pret 2014. gada septembri un 3 945 apmeklētāju pieaugums pret 2013.gada septembri) pilsoņu vidū. Kopējo dalībvalstu pilsoņu apmeklētāju skaita pieaugumu var apskatīt figūrā nr.2.6.

Figūra nr.2.6

Dalībvalstu pilsoņu naktsmītņu apmeklējums Rīgā

Dati iegūti no CSP, skatīt Pielikumu nr.4.

Minētie dati liecina, ka lietuviešu un igauņu pilsoņu naktsmītņu apmeklējuma pieaugums (7 698 personas) pret 2014. gada septembri vien ir pielīdzināms kopējam pieaugumam, kas bija 8 874. Kopējais dalībvalstu apmeklējuma pieaugums bija 9 077, kas liecina, ka, ja 2015. gada septembrī Rīgā nebūtu rīkots Pasākums, kopējā tūrisma un naktsmītņu apmeklējumā būtu vērojams kritums.

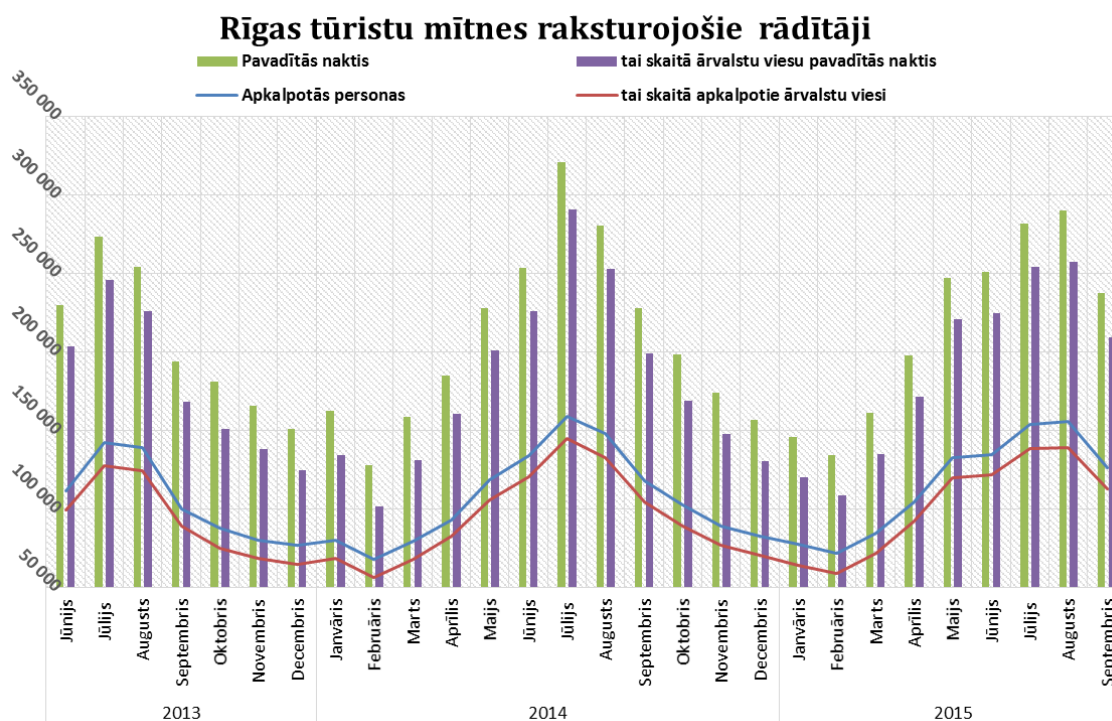
Dalībvalstu pilsoņu (neskaitot latviešus) uzturēšanās ilgums (skaitot pavadītās nakts) tūristu mītnēs šā gada septembrī bija par 53,80% lielāks nekā 2014. gada septembrī un par 73,09% lielāks nekā 2013. gada septembrī. Visilgāk Rīgas naktsmītnēs uzturējušies igauņi (attiecīgi 8 783 pavadīto nakšu pieaugums pret 2014. gada septembri un 10 088 pavadīto nakšu pieaugums pret 2013. gada septembri) un lietuvieši (attiecīgi 5 836 nakšu pieaugums pret 2014. gada septembri un 6 673 nakšu pieaugums pret 2013.gada septembri). Kopējo Pasākuma dalībvalstu pilsoņu Rīgas naktsmītnēs pavadīto nakšu skaitu var apskatīt zemāk figūrā nr.2.7.

Figūra nr.2.7

Dati iegūti no CSP, skatīt Pielikumu nr.4.

Lai labāk izprastu Pasākuma ietekmi, ir jāņem vērā, ka Rīgā tūrisma mītņu rādītājos ir izteikta sezonālitate, kur apmeklētākais periods ir vasara. Galvenos Rīgas tūristu mītnes raksturojošos rādītājus skatīt figūrā nr.2.8, kur ar skaitļiem izcelti katra gada kopējie dati par septembri. Salīdzinot 2015. gada datus ar 2013. un 2014. gadu, pat kad norisinājās pasākumi saistībā ar Rīgu kā Eiropas kultūras galvaspilsētu, pieaugums ir ievērojams.

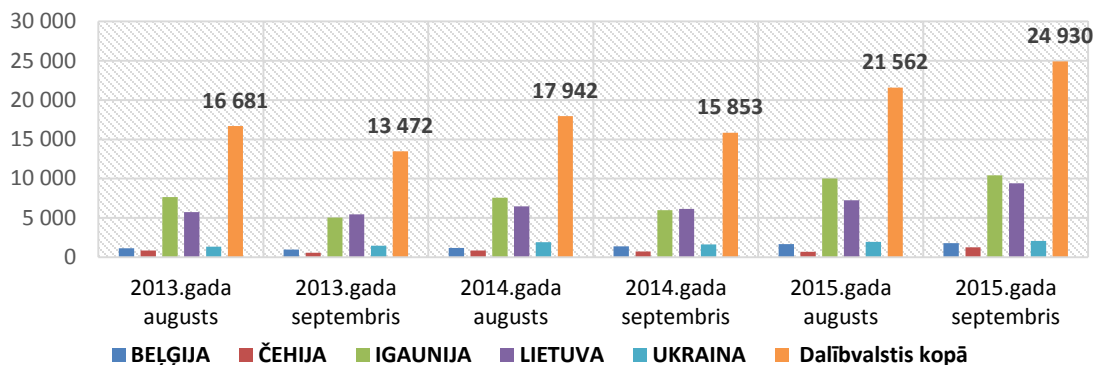

Dati iegūti no CSP, skatīt Pielikumu nr.4.

Pasākuma ietekme uz Rīgas tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaitu vērojama, salīdzinot ikgadējo tūristu apmešanās kritumu Rīgā starp augusta un septembra mēnešiem, kur augusts vēl pieskaitāms pie tūrisma sezonas apmeklētības "smailes" (vasaras perioda). Salīdzinot katra gada tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaita kritumu starp augustu un septembri, vērojams, ka 2013. gadā apkalpoto ārvalstu personu skaita kritums bija 28,54% un to pavadīto nakšu skaits - 25,48%, bet 2014. gadā apkalpoto ārvalstu personu skaita kritums bija 21,21% un to pavadīto nakšu skaits 21,27%. Attiecīgi, 2015. gadā bija vērojams vismazākais kritums starp pēdējiem 3 gadiem, proti, apkalpoto ārvalstu personu skaita kritums bija -19,04% un to pavadīto nakšu skaits -18,73%.

Neskatoties uz stabilo kritumu kopējos apkalpoto personu skaita apjomos, vērts uzsvērt, ka Pasākuma dalībvalstu pilsoņi 2015. gada septembrī Rīgas tūrisma mītnēs tika apkalpoti par **15,62%** vairāk nekā augustā, turpretī 2013. gada un 2014. gada statistika sekoja negatīvai tendencei, pielīdzinoties kopējam apkalpoto personu skaita kritumam, attiecīgi -19,24% 2013. gadā un -11,64% 2014. gadā. 2015. gada septembrī dalībvalstu pilsoņu apkalpoto personu skaits pret 2015. gada augustu pieauga par 3 368 personām (skatīt figūru nr.2.9.).

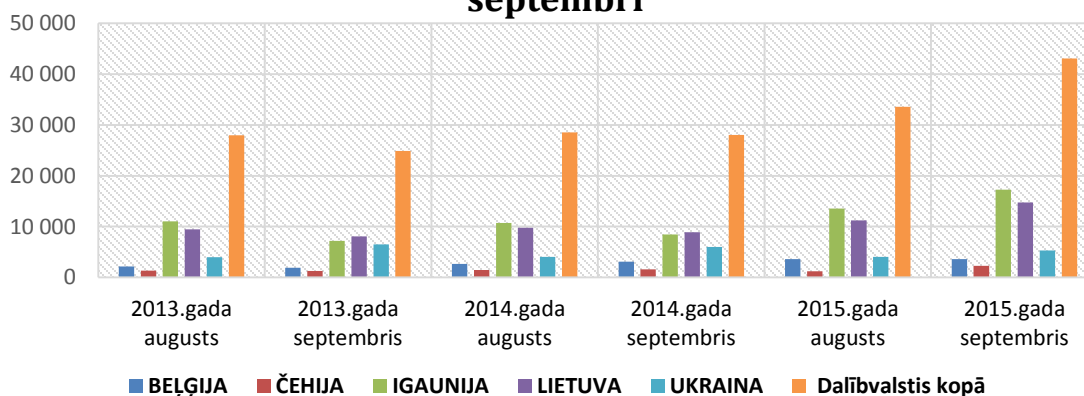
Rīgas naktsmītnēs apkalpoto Pasākuma dalībvalstu pilsoņu skaita salīdzinājums

Dati iegūti no CSP, skatīt Pielikumu nr.4.

Vēl izteiktāks pieaugums 2015. gada septembrī bija vērojams Pasākuma dalībvalstu pilsoņu pavadīto nakšu skaitā – proti, **28,42%**, kamēr 2014. gada septembrī bija vērojams kritums - 1,90%, kā arī 2013. gadā – 10,87%. Skaitliski 2015. gada septembrī dalībvalstu pilsoņu pavadīto nakšu skaits Rīgas tūristu mītnēs pret 2015. gada augustu pieauga par 9 541 nakti. (sk. figūru nr.2.10).

Pasākuma dalībvalstu pilsoņu pavadīto nakšu skaits salīdzinājumā ar attiecīgā gada augustu un septembri

Dati iegūti no CSP, skatīt Pielikumu nr.4.

Analizējot 2015. gada un 2014. gada septembra Pasākuma dalībvalstu pilsoņu tūristu naktsmītnu apmeklējuma apjomus (neņemot vērā Pasākuma dalībvalstu pilsoņu tūristu naktsmītnu apmeklējuma apjomus), tad šā gada septembrī Rīgas tūristu naktsmītnēs tiktu apkalpoti par 203 cilvēkiem mazāk un tūristi Rīgā būtu uzturējušies par 5 614 dienām mazāk nekā 2014. gada septembrī. Līdz ar to varam secināt, ka Pasākuma ietekme uz tūrismu Rīgā esošajām tūristu mītnēm (no kurām vienas 76,23% skatoties uz mītnu skaitu, un 89,86% skatoties uz numuru skaitu) bija ievērojama. Izprotot to, ka tūristi un vietējie, pateicoties Pasākuma norisei, tērēja Latvijā finanšu līdzekļus un izmantoja dažādus pakalpojumus, tiek veikta ekonomiskā analīze, lai izprasti Pasākuma ietekmi uz valsts ekonomiku.

III. EuroBasket 2015 ekonomiskā analīze

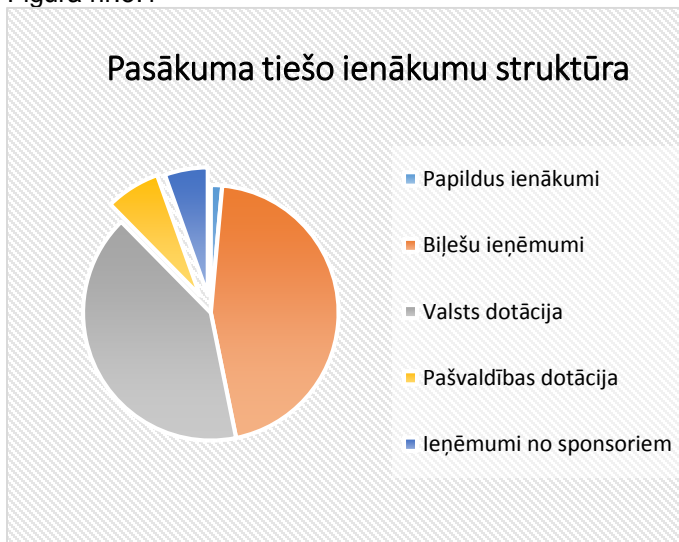
Pētījuma ekonomiskās analīzes sadaļas mērķis ir noteikt Pasākuma radītos ekonomiskos ieguvumus, kopējo Pasākuma ienesību, kā arī noteikt tā radīto ietekmi uz Latvijas Republikas valsts budžeta ieņēmumiem. Lai noteiktu EuroBasket 2015 radītos ekonomiskos ieguvumus, šajā sadaļā tiks veikta izdevumu un ienākumu struktūras analīze. Papildus minētajam, saskaņā ar EuroBasket 2015 laikā veiktajām aptaujām tika izvērtēti Pasākuma radītie netiešie ienākumi, kā rezultātā tiks noteikta kopējā ienesība un ietekme uz valsts ekonomiku.

Tiešo ienākumu struktūra

Kopējais EuroBasket 2015 tiešo ienākumu apjoms sasniedza 4 331 000 EUR, no kuriem 48% veidoja valdības un pašvaldības dotācijas, bet 45% veidoja biļešu ienākumi, kas bija otra lielākā ienākumu pozīcija. Valsts un pašvaldības dotācijas EuroBasket 2015 tika piesaistītas, lai segtu lielākās fiksētās izmaksu pozīcijas, piemēram, Pasākuma organizēšanas licence no FIBA un Arēnas Rīga noma. Valsts finansējuma piesaistīšana ir standarta prakse šādu starptautisku pasākumu organizēšanā, lai tiktu nodrošināts starptautiskas kvalitātes un drošības prasībām atbilstošs sporta pasākums. Vērts norādīt, ka valsts un pašvaldības dotācijas tiks ņemtas vērā EuroBasket 2015 pasākuma analīzē, bet pie ietekmes uz valsts ekonomiku šī Pasākuma ienākumu daļa netiks ņemta vērā, jo šie ienākumi nav uzskatāmi par Pasākuma rezultātā tieši gūtiem ienākumiem.

Kopējie biļešu ienākumi bija 1 966 100 EUR, vidēji uz vienu spēļu apmeklētāju veidojot 25 EUR. No biļešu ienākumiem LBS veica biļešu komisijas samaksu to izplatītājiem 85 000 EUR, kā arī tika aprēķināts nomaksājamais PVN valsts budžetā.

Figūra nr.3.1

Papildus valsts un pašvaldības dotācijām, kā arī ienākumiem no biļetēm tika piesaistīta sponsoru nauda 235 800 EUR apmērā. Ņemot vērā, ka pasākuma sponsori no LBS saņēma mārketinga pakalpojumus, šī ienākumu daļa var tikt attiecināta kā Pasākuma tiešie ienākumi. Papildu ienākumi veidojās arī no peļņas sadales līgumiem, kas tika noslēgti ar suvenīru, apģērba un ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem, kuru kopsumma sasniedza 62 000 EUR. Grafisku tiešo izmaksu struktūru iespējams apskatīt figūrā nr. 3.1. Nākamajā sadaļā veikta pasākumu izmaksu struktūras analīze.

Dati iegūti no LBS, skatīt Pielikumu nr.3

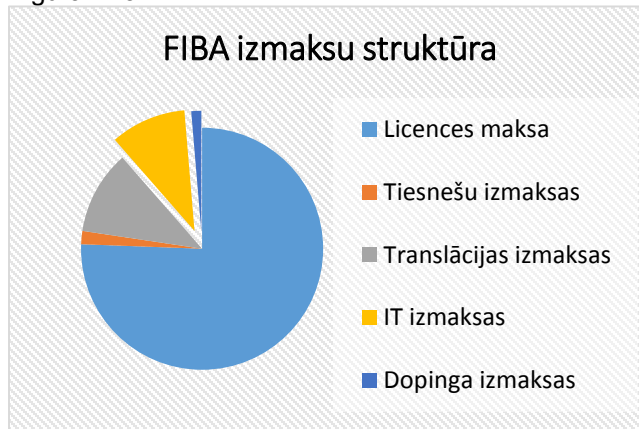
Tiešo izmaksu struktūra

Pasākuma tiešās izmaksas ietver visas izmaksas, kas LBS radās, organizējot EuroBasket 2015. Kopumā Pasākuma tiešās izmaksas veidoja 3 664 000 EUR. Lielākā daļa no tām ir saistītas ar FIBA izmaksu pozīcijām, proti, 1 785 900 EUR jeb 48%. FIBA izmaksas veidoja:

- licences maksa pasākuma organizēšanai - 1 350 000 EUR;
- sakaru un translāciju nodrošināšanas izmaksas - 380 400 EUR;
- papildu izmaksas, kas saistītas ar spēles personāla nodrošināšanu un dopinga analīžu veikšanu - 55 500 EUR.

EuroBasket 2015 sagatavošanās posmā un čempionāta laikā LBS no FIBA saņēma vadības un konsultāciju pakalpojumus, lai nodrošinātu veiksmīgu EuroBasket 2015 organizēšanu un tā norisi. FIBA izmaksas tiks vērtētas līdzvērtīgi pārējām izmaksu pozīcijām, nosakot pasākuma ienesību, bet šī izmaksu pozīcija netiks ņemta vērā pie ietekmes uz valsts ekonomiku, jo maksājumi tika veikti organizācijai, kura atrodas ārpus Latvijas teritorijas, tādējādi nauda aizplūda ārpus valsts ekonomikas.

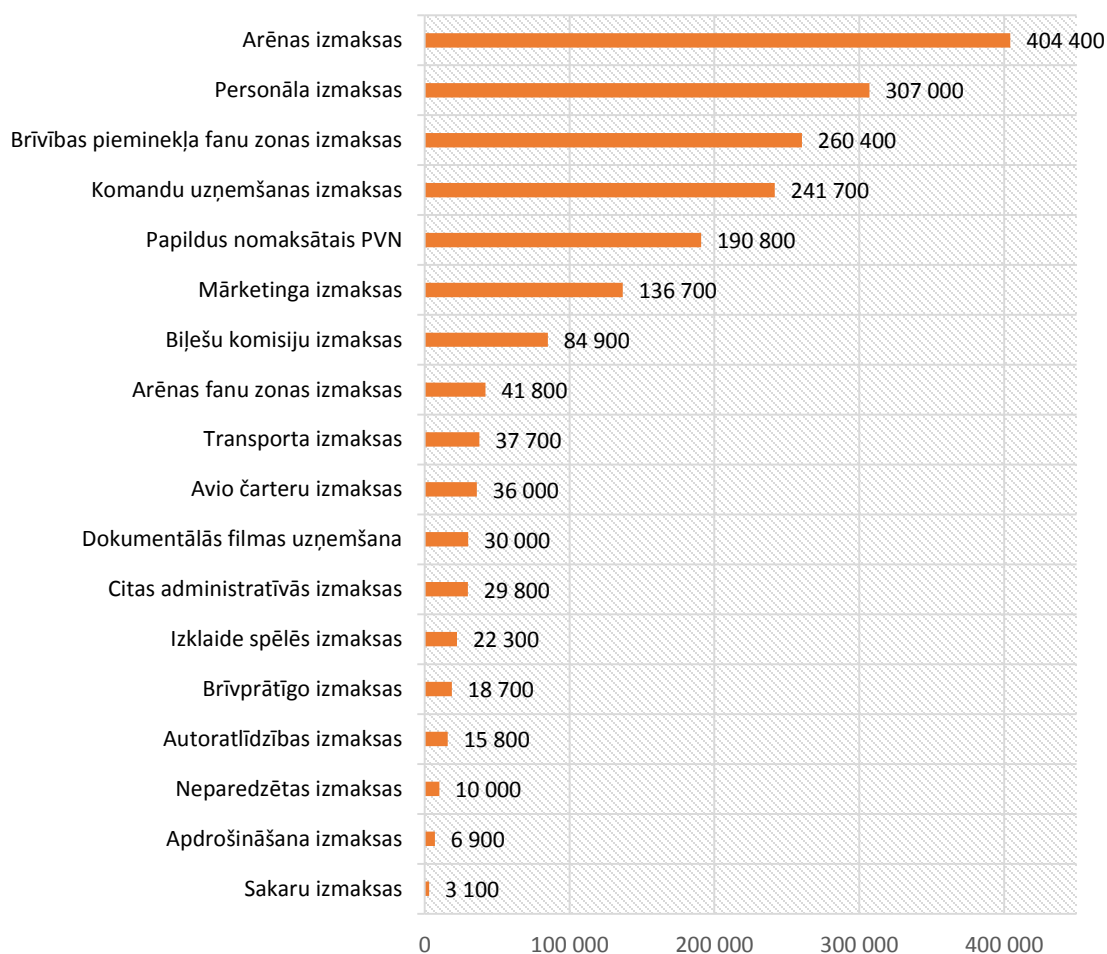
Figūra nr.3.2

Dati iegūti no LBS, skatīt Pielikumu nr.3

Figūrā 3.2. ir apskatāms sīkāks FIBA izmaksu pozīciju procentuālais sadalījums. Papildus licences maksai FIBA izmaksu tendence ir tieši saistīta ar EuroBasket 2015 atpazīstamības veicināšanas pasākumiem kā, IT un translāciju izmaksām. Izmaksas, kas saistītas ar sportistiem sastāda ievērojami zemu procentuālo īpatsvaru. Pārējās EuroBasket 2015 tiešās izmaksas bija saistītas ar Pasākuma organizēšanu un funkcionalitātes nodrošināšanu, kopsummā veidojot 1 878 100 EUR. Figūrā nr.3.3. ir apskatāms pārējo izmaksu sadalījums.

Pārējo izmaksu struktūra

Dati iegūti no LBS, skatīt Pielikumu nr.3

Lielākā pozīcija, neskaitot FIBA izmaksas, bija Arēnas Rīga izdevumi, saistīti ar arēnas nomu un tās pielāgošanu EuroBasket 2015 vajadzībām – 404 400 EUR. Otra lielākā pozīcija bija nepieciešamā personāla nodrošināšanai - 307 000 EUR.

Netiešo ienākumu struktūra

EuroBasket 2015 netiešie ienākumi veidojās no Pasākuma apmeklētāju un mediju pārstāvju veiktajiem tēriņiem čempionāta laikā. Apmeklētāju tēriņu apjoms tika noteikts pēc apmeklētāju aptaujas rezultātiem.¹⁷ Pasākuma apmeklētāju anketēšanu veica SKDS, visa čempionāta norises laikā aptaujājot 1002 respondentus.

¹⁷Pielikums Nr. 2. SIA „SKDS”. SKDS apmeklētāju anketas rezultāti. 16.09.2015.

Mediju pārstāvju izmaksu apjomi tikai noteikti pēc līdzīgas aptaujas anketas un metodikas¹⁸, bet aptauju veica LBS, pēc TRC norādījumiem. No mediju aptaujas tika iegūti dati no 65 respondentiem. No mediju pārstāvju aptaujas tika noteikti vidējie mediju pārstāvju dienas tēriņi¹⁹ Pasākuma laikā.

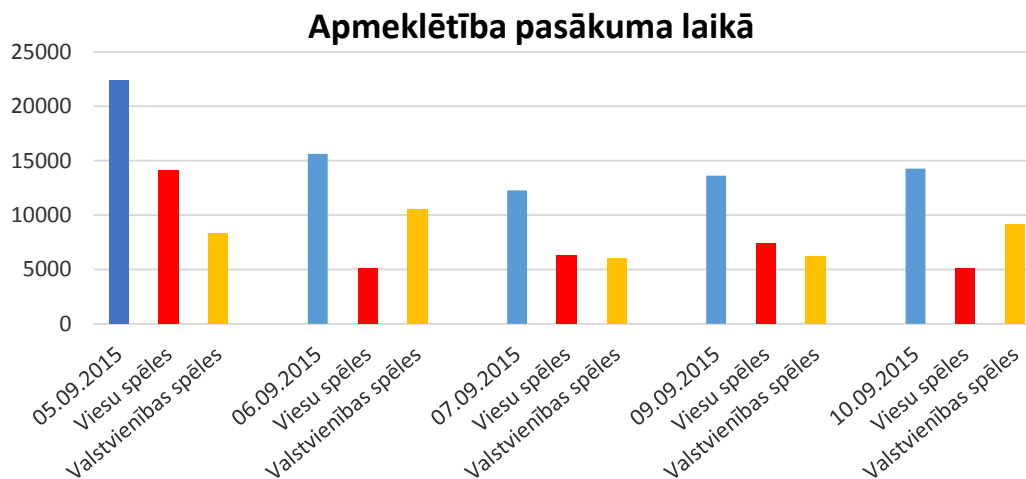
Lai precīzāk noteiktu un analizētu apmeklētāju izmaksas, kas radušās Pasākuma norises laikā, izmaksas tiks nodalītas pēc to specifikas un aprakstītas nākamajās sadaļās.

Pasākuma apmeklētāja dienas izmaksas

Apmeklētāji EuroBasket 2015 norises laikā papildus biļešu un naktsmītņu izmaksām saskarās ar tādiem ikdienišķiem tēriņiem, piemēram, ēdināšanas un transporta izmaksas. Pētījuma ietvaros noteiktais pašmāju un ārzemnieku apmeklētāju īpatsvars tika iegūts, attiecinot apmeklētāju skaitu pret kopējo dienu apmeklētību.

Lai noteiktu Pasākuma apmeklētāju dienas tēriņu radīto ekonomisko ietekmi, vidējās apmeklētāja dienas izmaksas tika reizinātas ar kopējo Pasākuma apmeklētāju skaitu²⁰. Lai nodalītu ienākumus, kas Pasākuma laikā tika ģenerēti starp ārvalstu viesiem un pašmāju apmeklētājiem, apmeklētības dati tika attiecināti pret procentuālo apmeklētāju sadalījumu.²¹ Pasākuma apmeklētības dati pa dienām apskatāmi figūrā 3.4.

Figūra nr.3.4

Dati iegūti no LBS, skatīt Pielikumu nr. 3

EuroBasket 2015 Rīgā kopējā fanu apmeklētība bija 78 158. Lielākā apmeklētība bija vērojama pirmajās divās čempionāta dienās - pirmajā dienā spēles apmeklēja 22 366 cilvēku, bet otrajā dienā 15 615 cilvēku. Pasākumu kopumā apmeklēja 55%²² jeb 42 987 ārzemnieki. Vērts norādīt,

¹⁸Pielikums Nr.6.. Mediju aptaujas rezultāti. 23.09.2015.

²²Pielikums Nr. 2. SIA „SKDS”. SKDS apmeklētāju anketas rezultāti. 16.09.2015.

²⁰Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015

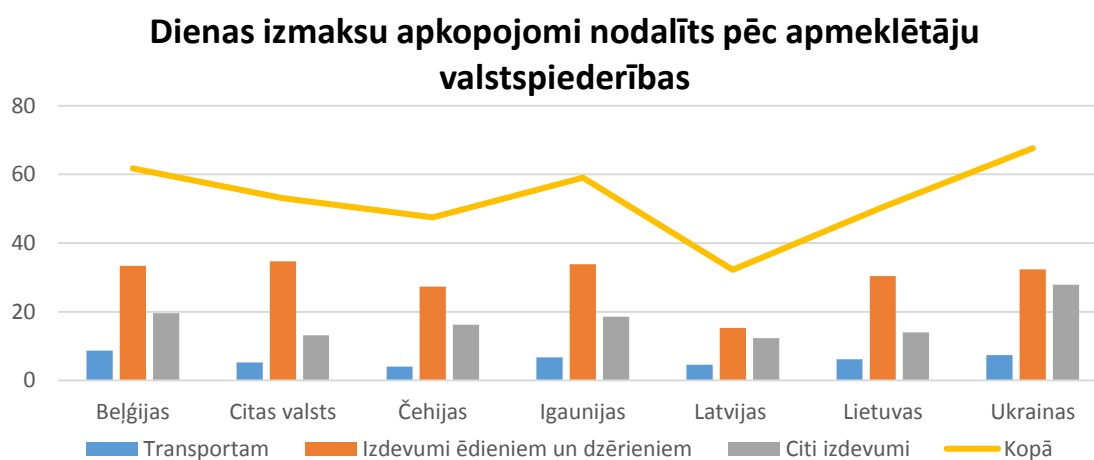
²¹Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015

²²Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015

ka apmeklētāju skaits parāda Pasākuma kopējo apmeklētību, nevis kopējo fanu skaitu, kuri ieradās Rīgā.

Ņemot vērā EuroBasket 2015 apmeklētāju aptaujas rezultātus, tika noteikts vidējais apmeklētāja dienas izmaksu apjoms pēc tā valsts piederības. Lielākais dienas tēriņu apjoms tika novērots Ukrainas un Beļģijas valstu piederīgajiem, attiecīgi 67,6 un 61,7 EUR dienā, sekoja apmeklētāji no Igaunijas ar 59,1 EUR dienā. Šo valstu pārstāvji ir norādījuši, ka viņu citu izmaksu (piemēram, suvenīri) apjomi ir ievērojami lielāki nekā pārējiem apmeklētājiem no citām valstīm. Zemāko dienas izmaksu apjomu norādīja tieši pašmāju apmeklētāji - 32,2 EUR dienā, viņiem bija iespējams daļu no šīm izmaksām samazināt, ņemot vērā, ka lielākā daļa no pašmāju apmeklētājiem dzīvoja Rīgā. Detalizētāku pārskatu par ārvalstu apmeklētāju tēriņiem iespējams apskatīt figūrā nr.3.5. (dzeltenā līkne parāda kopējos dienas izmaksu apjomus).

Figūra nr.3.5

Dati iegūti no apmeklētāju aptaujas anketas, skatīt Pielikumu nr.2

Vidējais ārvalstu apmeklētāju dienas tēriņu apjoms sasniedza 55,1 EUR dienā. Lai noteiktu kopējo ārvalstu apmeklētāju tēriņu apjomu Pasākuma laikā, tieši vidējais dienas tēriņu apjoms tiks reizināts ar faktiskajiem ārvalstu apmeklētāju datiem.

Pašmāju apmeklētāji radīja 1 133 800 EUR lielu apgrozījumu no dienas tēriņiem, bet ārvalstu viesi Latvijas ekonomikā papildus ienesa 2 366 500 EUR lielu apgrozījumu. No Pasākuma apmeklētāju dienas izmaksām kopā tika ģenerēts 3 500 300 EUR liels apgrozījums. Figūrā nr. 3.6. var apskatīt pašmāju un ārvalstu apmeklētāju dienas izmaksu apjomus, kas radās EuroBasket 2015 norises laikā.

Figūra 3.6. Netiešie ienākumi no apmeklētāju dienas izmaksām, EUR

Vietējo apmeklētāju vidējais dienas izmaksu budžets, EUR	32,2
Vietējo apmeklētāju skaits	35 171
Vietējo apmeklētāju dienas izmaksu apjoms, EUR	1 133 800
Ārvalstu apmeklētāju dienas izmaksu budžets, EUR	55,1
Ārvalstu apmeklētāju skaits	42 987
Ārvalstu apmeklētāju dienas izmaksu apjoms, EUR	2 366 500
Kopējie netiešie ienākumi no apmeklētāju dienas izmaksām, EUR	3 500 300

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem skatīt Pielikumu nr. 8

Pasākuma apmeklētāju dzīvošanas izmaksas

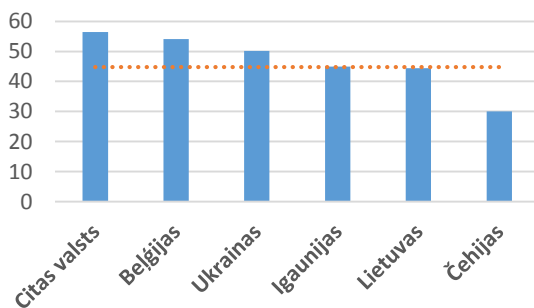
Viens no lielākajiem ienākumu posteņiem, ko radīja EuroBasket 2015, ir ārvalstu viesiem sniegtie naktsmītņu pakalpojumi. Lielākā daļa ārvalstu apmeklētāju Pasākuma laikā apmetās Rīgas vai Pierīgas viesnīcās un viesu namos. Dzīvošanas izmaksas tika nodalītas no pārējām izmaksu pozīcijām, jo šādus pakalpojumus izmantoja tikai daļa no apmeklētājiem, kā arī tādēļ, ka norēķini par viesnīcām un viesu namiem daudzos gadījumos tika veikti jau ievērojamu laiku pirms Pasākuma norises. Šajā analīzes daļā tiks ņemti vērā tikai tie apmeklētāji, kas ieradusies no ārvalstīm un norādījuši, ka viņi izmantoja naktsmītņu pakalpojumus.

Lai noteikti kopējo Pasākuma apmeklētāju dzīvošanas izmaksu apjomu, tas ārvalstu viesu skaits, kas izmantoja naktsmītņu pakalpojumus, tiks reizināts ar:

- ārvalstu viesu norādīto vidējo uzturēšanās dienu skaitu, un
- ārvalstu viesu norādīto vidējo dzīvošanas tēriņu apjomu.

Figūra nr.3.6

Apmeklētāju vidējās naktsmītņu izmaksas

Dati iegūti no apmeklētāju aptaujas anketas, skatīt Pielikumu nr. 2

Figūrā nr. 3.6. var apskatīt Pasākuma apmeklētāju vidējos naktsmītņu tēriņus pēc to valstspiederības.

No apmeklētāju aptaujas rezultātiem secināts, ka 78,06% ārvalstu viesu izmantoja naktsmītņu pakalpojumus, tas ir 33 556 cilvēki. Viņi norādījuši, ka Pasākuma laikā Latvijā uzturējās vidēji 4,2 dienas, tas nozīmē, ka EuroBasket 2015 ārvalstu apmeklētāji kopumā šeit pavadīja 141 700 naktsis. Tā kā šo apmeklētāju norādītais vidējais vienas dienas naktsmītņu budžets bija 44,7 EUR, var secināt, ka ārvalstu viesi kopumā Latvijā par uzturēšanās pakalpojumiem EuroBasket 2015 laikā iztērēja aptuveni 6 343 000 EUR.

Fanu telšu apmeklētāju tēriņi

Papildus EuroBasket 2015 spēļu vērošanai Arēnā Rīga basketbola fani spēles noraidzījās trīs oficiālajās fanu zonās Rīgas centrā. Fanu teltis tika organizētas speciāli Latvijas, Lietuvas un Igaunijas faniem. Šajā sadaļā tiks analizēta iespējamā ekonomiskā ietekme no fanu zonu apmeklētāju veiktajiem tēriņiem Rīgā. Informāciju, kas norādīta šajā sadaļā, LBS ieguva no dažādiem avotiem, tāpēc vairāki analīzes aspekti tiks balstīti uz pieņēmumiem.

Latviešu fanu zonu pie Brīvības pieminekļa kopumā Pasākuma laikā apmeklēja 30 000²³ cilvēki. Papildus spēļu vērošanai uz lielajiem ekrāniem apmeklētājiem tika piedāvāti arī citi pakalpojumi, piemēram, iegādāties spēļu krekļus un alu, bet apgrozījums šajā fanu zonā bija samērā mazs, proti, 5 500 EUR²⁴. Salīdzinoši mazais apgrozījums skaidrojams ar to, ka Brīvības piemineklis atrodas pašā Rīgas centrā, tā apkārtnē notika arī citi pasākumi, līdz ar to no šīs fanu zonas analīzes ietvaros netiešie ienākumi, jo bija pārāk daudz ietekmējošo faktoru.

Ārvalstu fanu zonu apmeklētāju ietekme tika noteikta pēc viņu anketā norādītajiem dienas budžetiem pēc to valstspiederības, kas tika reizināti ar fanu zonu apmeklētības datiem²⁵, kā arī ņemot vērā faktu, ka piecas dienas bija iespējams vērot savas valstsvienības spēles.

Iebraucēji no Igaunijas un Lietuvas kuplā skaitā izmantoja viņiem nodrošinātās fanu teltis, kopumā radot 24 700 lielu papildu apmeklētību EuroBasket 2015 norises laikā. Ņemot vērā faktu, ka fanu telts apmeklētāji, visticamāk, arī vairākas dienas apmeklēja spēles Arēnā Rīga, šo ārvalstu apmeklētāju naktsmītņu izmaksas netiks analizētas. Kopumā lietuviešu un igauņu fanu zonu apmeklētāji EuroBasket 2015 laikā Rīgā ģenerēja papildus 1 330 200 EUR lielu apgrozījumu²⁶. Detalizētākus apgrozījuma datus var apskatīt figūrā nr. 3.7.

Figūra nr. 3.7. Fanu telšu apmeklētāju radītie netiešie ienākumi

	Lietuviešu fanu telts apmeklētāji	Igauņu fanu telts apmeklētāji
Apmeklētība	15 000	9 700
Vidējais dienas budžets, EUR	50,5	59,1
Netiešo ienākumu apjoms no fanu teltīm, EUR	757 100	573 100

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem, skatīt Pielikumu nr. 8

Mediju pārstāvju izmaksas

Mediju pārstāvju tēriņi tika papildus nodalīti no pārējā Pasākuma personāla, jo viņu izmaksas tika segtas no viņu pārstāvēto uzņēmumu vai personiskajiem līdzekļiem. Kā jau šīs Pētījuma sadaļas sākumā minēts, papildus apmeklētāju anketai, tika veikta arī mediju pārstāvju aptauja, no kuras tika iegūti mediju dienas un naktsmītņu izmaksu budžeti. EuroBasket 2015 laikā Rīgā katru dienu uzturējās 236²⁷ mediju pārstāvji.

Saskaņā ar aptaujas datiem ārvalstu mediju pārstāvis vidēji dienā tērēja 43,8 EUR²⁸ un vidēji Latvijā uzturējās 8,1²⁹ dienas, tas norāda, ka mediju pārstāvji Latvijā uzturējās ilgāk, lai pienācīgi

²³Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

²⁴Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

²⁵Pielikums Nr. 3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

²⁶Pieņēmums – spēļu dienās fanu zonu apmeklētāji neapmeklēja spēles Arēnā Rīga.

²⁷Pielikums Nr.3. LBS Sniegtā informācija. 07.12.2015.

²⁸Pielikums Nr.6. Mediju aptaujas rezultāti. 23.09.2015.

²⁹Pielikums Nr.8. Autoru veiktie aprēķini. 08.12.2015

sagatavotos darbam EuroBasket 2015. Ņemot vērā, ka Latvijas mediju pārstāvju uzturēšanos Latvijā EuroBasket 2015 laikā varēja attiecināt tikai uz pasākuma norises laiku, viņu uzturēšanās laiks tika samazināts līdz 6 dienām. Latvijas mediju pārstāvju norādītais vidējais dienas budžets bija 14,4 EUR.

Kopumā tika aptaujāti 28% jeb 65 respondenti. Pētījuma vajadzībām tiek noteikts, ka šāds aptaujāto respondentu skaits spēj pietiekami precīzi parādīt pašmāju un ārvalstu mediju pārstāvju īpatsvaru, Atbilstoši anketu rezultātiem, 23% no mediju pārstāvjiem veidoja vietējie speciālisti, nepilns 77% bija ārvalstu mediju pārstāvji. Vispārinot mediju aptaujas datus pret attiecīgo pārstāvju dienas izmaksu apjomu, tika noteikts, ka ārvalstu mediji papildus valsts ekonomikā ienesa 64 900 EUR, bet pašmāju mediju pārstāvji radīja 4 800 EUR lielu apgrozījumu.

Papildus pēc aptaujas datiem tika secināts, ka Latvijā čempionāta laikā uzturējās 182 ārvalstu mediju pārstāvji, kuri norādīja, ka viņu vidējās dienas naktsmītņu izmaksas bija 46 EUR. Tādējādi, ārvalstu mediju pārstāvji kopā Latvijā ienesa papildus 68 000 EUR lielus ienākumus no naktsmītņu tēriņiem.

Analizējot mediju pārstāvju dienas tēriņus, tika secināts, ka EuroBasket 2015 laikā viņi iztērēja 137 700 EUR, kas tiešā veidā radīja ietekmi uz Latvijas ekonomiku.

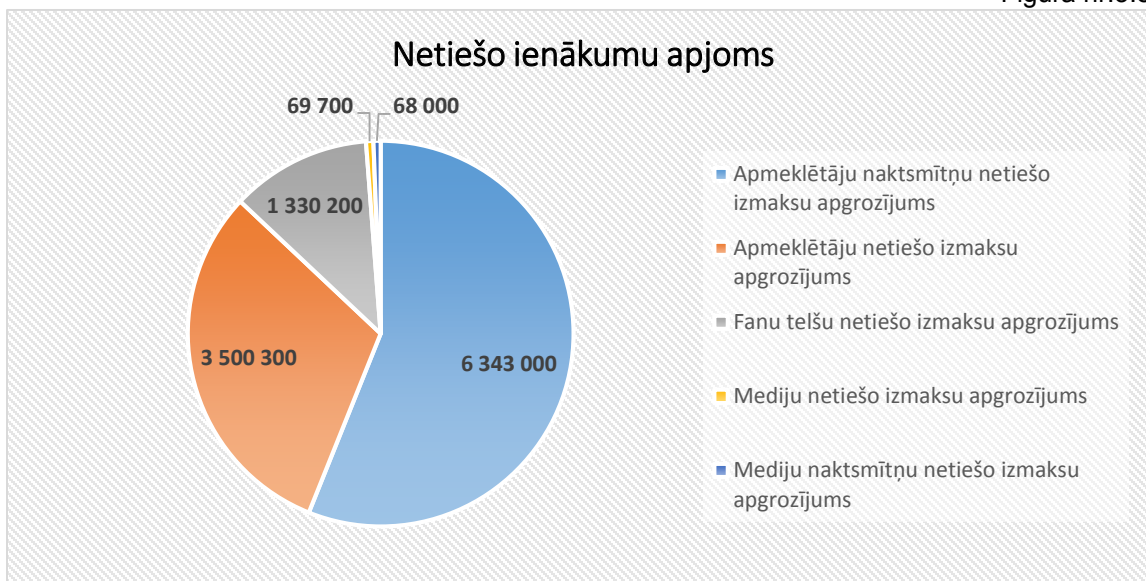
Kopējie EuroBasket 2015 radītie netiešie ienākumi

Izmantojot pieejamos apmeklētības datus, kā arī veicot apmeklētāju aptaujas, noteiktas dažādas EuroBasket 2015 radītas netiešo ienākumu pozīcijas. Pasākuma norises laikā no 2015. gada 5. līdz 10. septembrim apmeklētāji saskarās ar izmaksām, kas saistītas ar dzīvošanu, ēdināšanu un citām pozīcijām, piemēram, izklaides un apģērbs. Šajā sadaļā tiks apkopota kopējā informācija par Pasākuma netiešajiem ienākumiem.

Figūrā nr. 3.8. var apskatīt EuroBasket 2015 norises laikā radīto netiešo ienākumu apjomu kopsummas, kas tika noteiktas pēc apmeklētāju norādītajām izmaksām.

Ārvalstu apmeklētāji deva lielāko daļu no netiešo ienākumu apjoma, kas kopumā veidoja 10 172 600 EUR. Ņemot vērā faktu, kā šī summa valstī ienāca no ārvalstniekiem, EuroBasket 2015 valsts ekonomikā papildus ienesa 10 172 600 EUR lielus apgrozāmos līdzekļus. Netiešo ienākumu kopsumma, ko veidoja gan pašmāju, gan ārvalstu viesi, sasniedza 11 311 200 EUR.

Figūra nr.3.8.

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem, skatīt Pielikumu nr.8

Netiešie ienākumi, kas tika ģenerēti EuroBasket 2015 laikā, atstāja ievērojamu ietekmi uz valsts ekonomiku, kas tiks analizēts nākamajā Pētījuma sadaļā.

EuroBasket 2015 ietekme uz ekonomiku

Šajā sadaļā tiks noteikts, kāda ir EuroBasket 2015 tiešā ietekme uz valsts ekonomiku, kā arī papildus tiks analizēta paša pasākuma tiešā un netiešā ienesība. Nosakot tiešo ietekmi uz ekonomiku – *Direct impact*, tiks ņemti vērā gan tiešie, gan netiešie ienākumi, kā arī tās tiešās izmaksas, kas bija saistītas ar Pasākuma norisi Rīgā. Iepriekš minētās ekonomiskās ietekmes analīze tika sadalīta vairākās apakšnodaļās, lai lasītājam būtu vieglāk to uztvert un analizēt.

Pasākuma tiešā ienesība

Pasākuma tiešā ienesība parāda, vai sporta pasākums ir izdevies no tiešo ienākumu un izdevumu puses. Šajā sadaļā tiks izmantotas visas ieņēmumu un izmaksu pozīcijas, kas parādīs, vai Pasākums spēja ģenerēt pietiekami lielus ienākumus, lai “atpelnītu” sevi. Lai noteiktu EuroBasket 2015 tiešo ienesību, tiks izmantota metode, kad tiešos ienākumus attiecina pret tiešajām izmaksām. Figūrā nr. 3.9. apskatāmi EuroBasket 2015 ienākumi un izdevumi, kā arī Pasākuma kopējā peļņa.

Figūra 3.9.

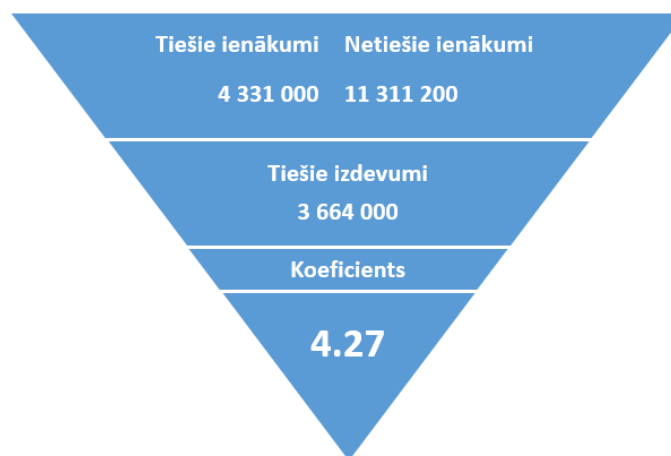
EuroBasket 2015 ienākumi, EUR	4 331 000
EuroBasket 2015 izdevumi, EUR	3 664 000
EuroBasket 2015 peļņa, EUR	667 000

EuroBasket 2015 savu darbību noslēdza ar 667 000 EUR lielu peļņu, kas nodrošināja 18,20% augstu rentabilitāti (Pasākuma ienesības rādītājs). Atbilstoši šai metodei, netika speciāli nodalītas vai analizētas valsts un pašvaldības dotācijas, kā arī FIBA izmaksas, jotās neļauj analizēt to, vai šādiem pasākumiem ir tādas tiešo ienākuma pozīcijas, kas spēj nodrošināt šādu pasākumu ilgtspēju. Detalizētāka tiešo ienākumu un izdevumu pozīciju analīze, lai noteiktu Pasākuma ilgtspēju, nav iespējama, jo atsevišķus ienākumu un izdevumu posteņus izslēgt nav iespējams, piemēram, bijēju ienākumi nebūtu tik lieli, ja Pasākuma organizēšanā netiktu piesaistīta FIBA.

Pasākuma netiešā ienesība

Pasākuma netiešā ienesīguma analīzes teorētisko bāzi veido Pētījuma vajadzībām izstrādātā metodika³⁰. Atbilstoši metodikā aprakstītajam, tika noteikts koeficients, kas parāda, cik liels naudas apgrozījums Latvijas ekonomikā tika radīts attiecībā pret katru Pasākuma rīkošanai iztērēto eiro. Šajā sadaļā tika ņemti vērā gan pasākuma tiešie, gan netiešie ienākumi, kas tika attiecināti pret tiešajām Pasākuma izmaksām. Figūrā 3.10. apskatāms netiešās ienesības koeficienta aprēķins.

Figūra 3.10. Netiešās ienesības koeficients

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem, skatīt Pielikumu nr.8

Attiecinot kopējos ienākumus pret tiešajām izmaksām, tika iegūts netiešās ienesības koeficients 4,27, kas norāda, ka katrs iztērētais EUR EuroBasket 2015 organizēšanai Latvijas valsts ekonomikā radīja apgrozījumu 4,27 EUR.

Savukārt, ņemot vērā, ka Latvijas valsts aktīvi līdzdarbojās EuroBasket 2015 organizēšanā (proti, finansiāli atbalstot Pasākuma norisi – dotāciju apmērs 1,77 miljoni EUR), tika secināts, ka katrs Latvijas valsts dotācijas EUR (jeb katrs Latvijas valsts nodokļu maksātāju EUR) kopumā ekonomikā radīja 8,9 EUR lielu apgrozījumu. Šāds koeficients parāda, ka, līdzdarbojoties šādu pasākumu finansēšanā, valsts ne tikai iegūst no atpazīstamības veicināšanas, bet arī nodrošina iespēju ekonomikā radīt vairāk apgrozāmos līdzekļus.

³⁰Pielikums Nr.6. Mediju aptaujas rezultāti. 23.09.2015

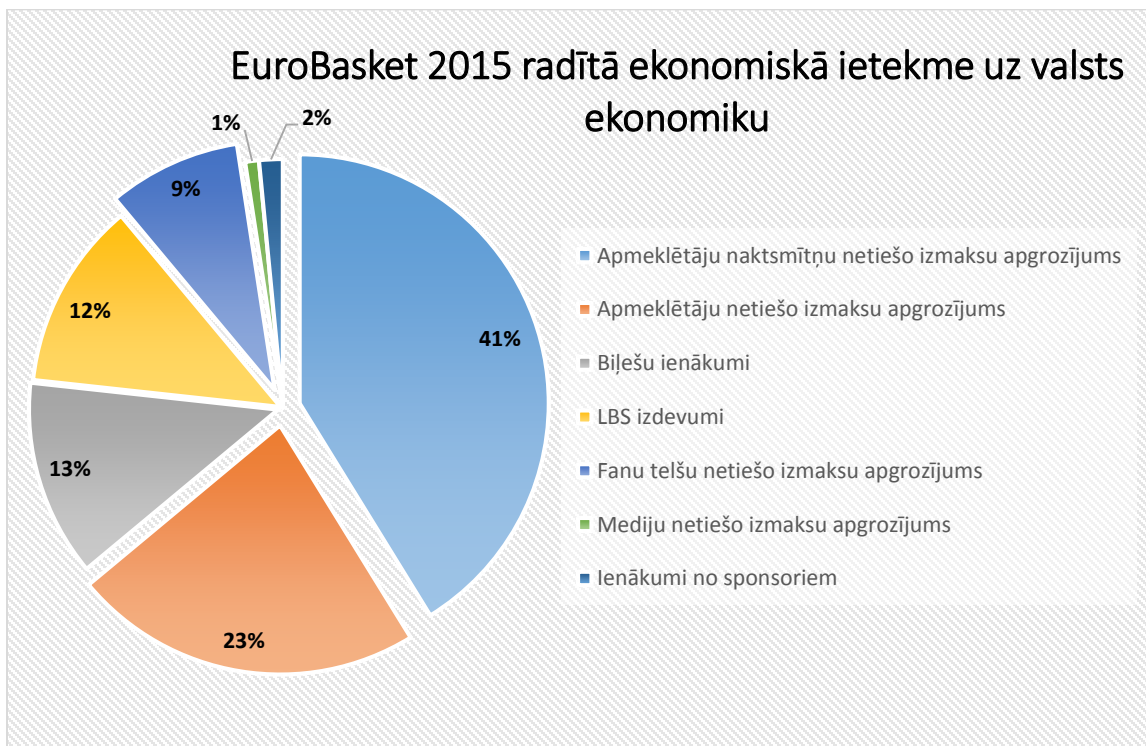
Pasākuma tiešā ietekme uz ekonomiku

Pasākuma tiešā ietekme – *Direct impact* uz valsts ekonomiku ir viena no šī Pētījuma pamata atziņām. Lai noteiktu Pasākuma tiešo ietekmi, tika ņemtas vērā gan ienākumu, gan izdevumu pozīcijas, kas analizētas iepriekšējās nodaļās. Citu pētījumu pieredze liecina, ka vērtīgi ir izvērtēt tā saucamā “multiplikatora” ietekmi, kas ģenerētu arī papildu ienākumu pozīcijas, bet šādu metožu izmantošana ir paredzēta lielāku pasākumu ietekmes analīzē, kuros veiktas daudz plašākas investīcijas nekā mūsu gadījumā, kad Pasākums norisinājās salīdzinoši īsu laika posmu.

Precīzākais veids, kā analizēt pasākuma ietekmi uz valsts ekonomiku, ir noteikt tā radītos tiešos un netiešos ienākumus, kā arī noteikt pasākuma izmaksas, kas bija saistītas ar tā organizēšanu. Netiešo ienākumu apjomi tika noteikti pēc apmeklētāju un mediju pārstāvju veiktajiem tēriņiem Pasākuma laikā, kas apskatāmi iepriekšējās Pētījuma nodaļās. Tādas tiešo ienākumu un izmaksu pozīcijas, kā biļešu ienākumi, sponsoru nauda un Pasākuma organizēšanas izmaksas, arī tika attiecinātas pie kopējās ietekmes uz valsts ekonomiku, jo, ņemot vērā iepriekš analizē norādīto, šī nauda tiešā veidā tika apgrozīta valsts ekonomikā.

Atbilstoši Pētījumā veiktajai analīzei, tika noteikts, ka EuroBasket 2015 radīja 15 391 200 EUR lielu ietekmi uz Latvijas ekonomiku.

Figūrā nr. 3.11. iespējams apskatīt detalizētāku ekonomiskās ietekmes pārskatu.

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem, skatīt Pielikumu nr.8

Augstāk norādītie dati skaidri parāda, ka šāda tipa pasākumu rīkošana palīdz stimulēt valsts ekonomiku, kā arī nodrošina papildu naudas ieplūdi valsts tautsaimniecībā. Lai precīzāk noteiktu Pasākuma ietekmi uz valsts budžeta ienākumiem, nākamajā nodaļā tiks analizēti iespējamie nodokļa ienākumi no EuroBasket 2015 rīkošanas Rīgā.

IV. EuroBasket 2015 ietekme uz valsts budžetu

Šajā Pētījuma sadaļā tiks apkopota informācija par iespējamiem valsts nodokļu ienākumiem no Pasākuma rīkošanas Rīgā. Tiks analizēti iespējamie nodokļu ienākumi gan no tiešo, gan netiešo ienākumu pozīcijām, kā arī sīkāk analizētas tās pozīcijas, kas varētu atstāt būtisku ietekmi uz Latvijas ekonomiku.

Dati no aptaujām un LBS iesniegtā informācija tiks salīdzināta ar VID un CSP sniegtajiem datiem, lai izvērtētu iespējamus nodokļu ienākumus. Ņemot vērā nodokļu iekasēšanas atšķirības un to, ka pasākums norisinājās tikai sešas dienas, aprēķina dati varētu nesakrist ar oficiālo nodokļu ienākumu atskaitēm. Lai precīzāk noteiktu iespējamus nodokļu ienākumu apjomus un to pieaugumu, VID un CSP dati tika atlasīti pēc uzņēmumiem, kas reģistrēti Rīgā un kuru nodarbošanās ir saistīta ar EuroBasket 2015 norisi.³¹

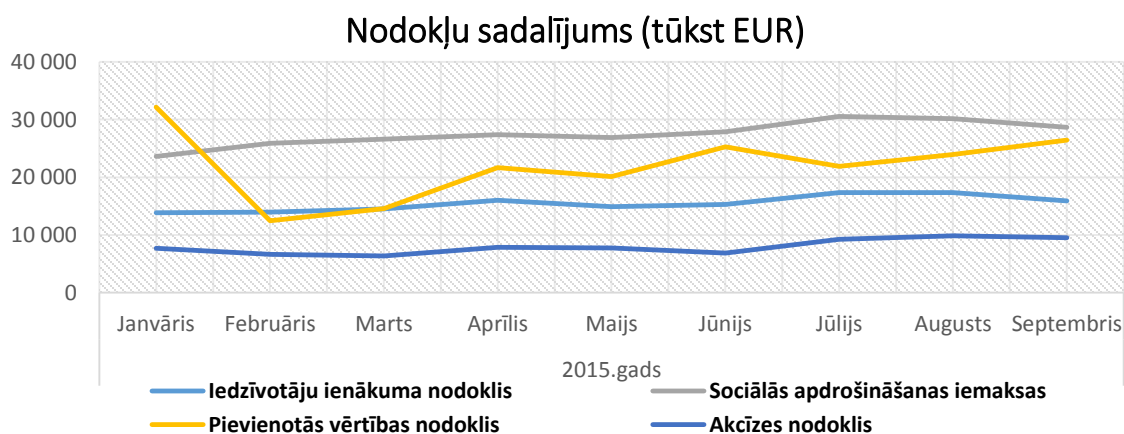
Ekonomiskā situācija Rīgā EuroBasket 2015 norises laikā

Atbilstoši Pētījuma iepriekšējās daļās secinātajam, Pasākuma rīkošana Latvijā radīja ievērojamu ietekmi uz Latvijas ekonomiku. Sešu dienu laikā Pasākums Latvijā ienesa vairāk nekā 15 miljonu EUR lielu apgrozījumu. Tomēr, lai noteiktu faktisko ko valsts budžeta ieguvumu, nepieciešams analizēt nodokļu ienākumu apjomus.

Apskatot iekasēto nodokļu ienākumu struktūru Rīgas teritorijā 2015. gadā, var secināt, ka EuroBasket 2015 norises laikā ir manāms pieaugums tieši PVN³² ienākumu apjomā. Pēc iepriekšējo nodaļu veiktās analīzes, Pasākuma apmeklētāju tēriņi Latvijā lielā mērā bija balstīti uz patēriņa precēm un pakalpojumiem, un tas varētu būt viens no faktoriem, kas ietekmējis PVN ienākumu apjoma pieaugumu.

Figūrā nr. 3.12. apskatāmas galveno nodokļu ienākumu tendences pa mēnešiem.

Figūra nr.3.12.

Dati iegūti no VID nodokļu informācijas, skatīt Pielikumu nr.7

³¹Pielikums Nr.1. Metodika Pētījumam par 2015.gada Rīgā notiekošā Eiropas čempionāta basketbolā ietekmes izvērtēšanu

³²Pielikums Nr.7. VID. VID nodokļu informācija. 08.11.2015

Vērts norādīt, ka PVN ienākumu apjoms 2015. gada septembrī audzis ne tikai relatīvi pret citiem 2015. gada mēnešiem, bet arī salīdzinājumā ar vēsturiskajiem periodiem, proti, 2013. un 2014. gada septembri. 2015. gada septembra PVN ienākumi bija par 34,2% lielāki nekā 2013. gadā, kas faktiskos apmēros veidoja 6,7 miljonu EUR pieaugumu. Savukārt, salīdzinot ar 2014. gadu, novērots 30,8% PVN ienākumu pieaugums, kas faktiskos apmēros veidoja par 6,2 miljoniem EUR lielāku iekasēto nodokļu apjomu. Tātad var secināt, ka VID publiski pieejamo nodokļu ienākumu apjoma pieauguma tendence apstiprina iepriekš minēto, ka EuroBasket 2015 rīkošana ir būtiski ietekmējusi Latvijas ekonomiku un valsts budžeta ieņēmumus.

Ietekme no naktsmītņu izmantošanas

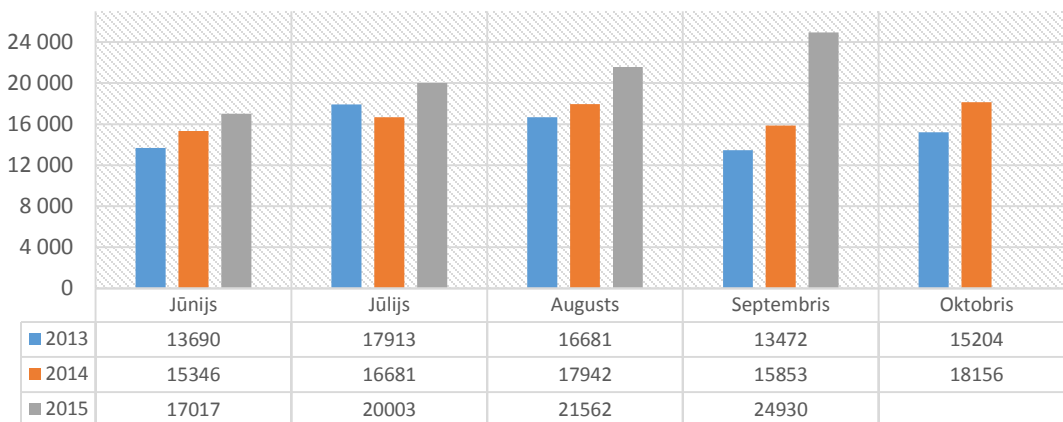
Netiešo ienākumu analīzes sadaļā tika noteikts, ka EuroBasket 2015 norises laikā plašs fanu klāsts izmantoja naktsmītņu pakalpojumus un tas atstāja lielu ietekmi uz valsts ekonomiku. Pētījuma rezultāti tiks salīdzināti ar CSP datiem par naktsmītņu pakalpojumu sniegšanu Rīgas reģionā

Atbilstoši CSP datiem, pēdējo trīs gadu laikā (periodā jūnijs – oktobris) tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaits ir audzis, bet, analizējot septembra datus, ir redzams ievērojams pieaugums - 70% jeb 10 268 papildus apkalpoto cilvēku, salīdzinot ar iepriekšējo divu gadu vidējiem apmēriem.

Figūrā nr. 3.13. var apskatīt Rīgas reģionā apkalpoto personu skaitu no valstīm, kas piedalījās EuroBasket 2015 Rīgā (proti, Igaunija, Lietuva, Ukraina, Beļģija un Čehija).

Figūra nr.3.13

Rīgas tūristu mītnēs apkalpotās personas no pasākuma dalībvalstīm

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem, skatīt Pielikumu nr. 8

Ņemot vērā CSP norādīto informāciju, var secināt, ka tajā novērojamā EuroBasket 2015 dalībvalstu apkalpotu personu skaita pieauguma tendence viennozīmīgi atbalsta Pētījumā norādīto ārvalstu apmeklētāju apjomu.

Tādējādi, Pētījuma ekonomiskās ietekmes apjomi nav pārspīlēti un EuroBasket 2015 rīkošana Rīgā radīja reālu ietekmi un valsts ekonomiku un ar to saistītiem procesiem (piemēram, tūrismu).

EuroBasket 2015 nodokļu ienākumi

EuroBasket 2015 ietekme uz valsts budžetu tiks noteikta saskaņā ar iespējamiem nodokļu ienākumiem no Pasākuma laikā radītās ekonomiskās ietekmes. No Pētījuma sadaļas par ekonomisko situāciju EuroBasket 2015 laikā tika secināts, ka lielākie nodokļu ienākumi ģenerēti tieši no darījumiem, kuri tiek aplikti ar PVN. Nodokļu ienākumi tika aprēķināti pēc patēriņa metodes, ņemot vērā faktu, ka EuroBasket 2015 apmeklētāju lielākās izmaksas tika balstītas tieši uz patēriņa precēm un pakalpojumiem. Lai noteiktu iespējamās EuroBasket 2015 radītos nodokļu ieņēmumus, šajā sadaļā tika veikta nodokļu ieņēmumu analīze, tā rezultātā noteikts pieaugums nodokļu ieņēmumos, pateicoties Pasākuma rīkošanai Latvijā.

Pēc Pētījuma rezultātiem tika noteikts, ka iespējamie nodokļu ienākumi, ko radīja EuroBasket 2015 rīkošana valsts teritorijā, sasniedz 2 245 500 EUR.

Minētais nodokļu ienākumu apmērs tika noteikts, analizējot kopējo radīto tiešo ekonomisko ietekmi 15 391 200 apmērā.

Ekonomiskās ietekmes pozīcijām tika piemērotas dažādas PVN likmes, ņemot vērā, ka Latvijas Republikā piemērojamā PVN likme izmitināšanas pakalpojumiem tūristu mītnēs (naktsmāju izmaksas) ir 12%, bet pārējās izmaksu pozīcijas (piemēram, transporta un ēdināšanas pakalpojumi) apliktas ar 21% PVN likmi.

Figūrā nr. 3.14. apskatāms detalizēts iespējamo nodokļu ienākumu pārskats.

Figūra nr.3.14. Ekonomiskā ietekme un nodokļu ienākumi

Posteņi	Izmaksu apjoms	PVN likme	Nodokļu ienākumi
Apmeklētāju naktsmītnu netiešo izmaksu apgrozījums	6 343 000	12	679 600
Apmeklētāju netiešo izmaksu apgrozījums	3 500 300	21	607 500
Bīlešu ienākumi	1 966 100	21	341 200
LBS izdevumi	1 878 100	21	326 000
Fanu telšu netiešo izmaksu apgrozījums	1 330 200	21	230 900
Mediju netiešo izmaksu apgrozījums	137 700	*	19 400
Ienākumi no sponsoriem	235 800	21	40 900
Kopā	15 391 200		2 245 500

*Piemērotas divas likmes

Dati iegūti no autoru veiktajiem aprēķiniem, skatīt Pielikumu nr.8

Ņemot vērā iepriekš minēto, var secināt, ka Latvijas valsts un Rīgas pašvaldība jau tiešā veidā spēja saņemt atpakaļ ieguldīto līdzekļu apjomu, kā arī gūt papildus 8,6% ienākumus no potenciālajiem PVN ienākumiem (dotāciju apmērs bija 2 067 200 EUR³³).

Papildus var secināt, ka aprēķinātie iespējamie PVN ienākumi atbilst faktisko PVN ienākumu tendencei par 2015. gada septembri (6,7 miljonu EUR pieaugums pret 2013. gada septembri un 6,2 miljonu EUR pieaugums pret 2014. gada septembri), un var apgalvot, ka EuroBasket 2015 rīkošana Rīgā viennozīmīgi radīja ievērojamu PVN ienākumu apjoma pieaugumu.

³³Pielikums Nr.5.. LBS. LBS Pasākuma budžets. 07.12.2015

Secinājumi

- EuroBasket 2015 Rīgā apmeklēja aptuveni 140 tūkstoši cilvēku no kuriem 86 tūkstoši bija Arēnas Rīgas apmeklētāji. Ārzemnieku apmeklētāju īpatsvars bija lielāks par pašmāju apmeklētājiem, jeb 55% bija ārzemnieki. Papildus apmeklētību stimulēja arī specializētās fanu teltis - Lietuviešu fanu telti apmeklēja 15 tūkstoši, Igaņu fanu telti apmeklēja 9,7 tūkstoši un pasākumam pie Brīvības pieminekļa sekoja līdz apmēram 27 līdz 30 tūkstoši cilvēku.
- Pēc Pētījuma rezultātiem tika secināts, ka EuroBasket 2015 radīja 15 391 200 EUR lielu ietekmi (*Direct impact*) uz Latvijas ekonomiku.
- Pēc Pētījuma rezultātiem tika secināts, ka ārvalstu apmeklētāji valsts ekonomikā papildus ienesa 10 172 600 EUR, no kuriem lielākā pozīcija bija saistītas ar apmeklētāju naktsmītnu izmaksām 6 343 000 EUR apmērā.
- Balstoties uz Pētījuma analīzes laikā iegūtajiem datiem, tika noteikts netiešās ienesības koeficients 4,27 apmērā, kas norāda, ka katrs iztērētais *eiro*, kas bija saistīts ar EuroBasket 2015 organizēšanu Latvijas valsts ekonomikā radīja 4,27 *eiro* lielu apgrozījumu.
- Ņemot vērā, ka Latvijas valsts aktīvi līdzdarbojās EuroBasket 2015 organizēšanā (proti, finansiāli atbalstot Pasākuma norisi – dotāciju apmērs 1,77 miljoni EUR), tika secināts, ka katrs Latvijas valsts dotācijas *eiro* kopumā ekonomikā radīja 8,9 *eiro* lielu apgrozījumu.
- Pēc Pētījuma rezultātiem tika secināts, ka iespējamie nodokļu ienākumi, ko radīja EuroBasket 2015 rīkošana Latvijā, sasniedz 2 245 500 EUR.
- Balstoties uz Pētījuma analīzes laikā iegūtajiem datiem, var secināt, ka Latvijas valsts un Rīgas pašvaldība jau tiešā veidā spēja saņemt atpakaļ ieguldīto līdzekļu apjomu, kā arī gūt papildus 8,6% ienākumus no potenciālajiem PVN ienākumiem.
- Balstoties uz CSP un VID datiem var secināt, ka EuroBasket 2015 norises laikā bija ievērojams patēriņa pieaugums, kā arī salīdzinot datus tika secināts, ka Pētījuma veiktie aprēķini nav pretstatā ar faktisko situāciju Rīgas reģionā.

Priekšlikumi

- Pētījuma galvenais mērķis bija noteikt EuroBasket 2015 radītos ekonomiskos ieguvumus un ietekmi uz valsts budžetu. Balstoties uz Pētījuma rezultātiem šādu pasākumu organizēšana valsts teritorijā veicina ekonomikas attīstību un valsts tautsaimniecībā papildus ienes ārvalstu kapitālu. Šādi pasākumi nodrošina ievērojamus ekonomiskos ieguvumus rīkotājvalstij.
- Papildus radītajai ekonomiskajai ietekmei nepieciešams norādīt arī citus ieguvumus, ko radījusi EuroBasket 2015 rīkošana Rīgā. Ņemot vērā Pētījumā norādīto, secināt kā šādi pasākumi pozitīvi ietekmē tūrisma, sporta un kultūras nozares. Šādu apgalvojumu apstiprina ārvalstu fanu sniegtā informācija, proti:
 - Nepilni 50% no aptaujātajiem ārzemniekiem atzina, ka EuroBasket 2015 laikā noteikti apmeklēs arī citus pasākumus, kas risinās Latvijā;
 - Vairāk nekā 80% no aptaujātajiem ārzemniekiem atzina, ka nākotnē noteikti plāno vēl kādu reizi apmeklēt Latviju.

Augstāk minētie apgalvojumi norāda uz to, ka EuroBasket 2015 rīkošana var tikt vērtēta arī kā nākotnes investīcija tūrisma, sporta un kultūras nozaru attīstībā.

- Izvērtējot EuroBasket 2015 radīto ietekmi uz Latvijas ekonomikas un nozaru attīstību, var tikt secināts, ka šādu sportu pasākumu rīkošana atstāj pozitīvu ietekmi uz rīkotājvalsti, kas šajā situācijā ir Latvija. Tādējādi, EuroBasket 2015 pozitīvā pieredze starptautisko sporta pasākumu rīkošanā var kalpot kā būtisks pamatojums līdzīgu starptautisko sporta un kultūras pasākumu rīkošanai Latvijā nākotnē.

Pielikumi

1.pielikums. Metodika.

Dokumenta tips: *Portable document format*(PDF).

Nosaukums: Metodika Pētījumam par 2015.gada Rīgā notiekošā Eiropas čempionāta basketbolā ietekmes izvērtēšanu.

Datums:2015.gada 17.jūnijs

Autori: SIA „TRConsulting”, Elmārs Kehris, Roberts Reihmanis, Toms Štālbergs, Biedrība „Economistu Apvienība 2010”

1.pielikums.
Metodika.pdf

2.pielikums. SKDS apmeklētāju anketas rezultāti.

Dokumenta tips: Microsoft Office Excel dokuments

Nosaukums: EuroBasket 2015 fanu aptaujas rezultāti.

Datums: 2015.gada 16.septembris

Izstrādāja: SIA „TRConsulting”, Elmārs Kehris, Roberts Reihmanis, Toms Štālbergs

Aptauju veica: SIA „SKDS”

Rezultātus apkopoja: SIA „SKDS”

2.pielikums. SKDS
apmeklētāju anketa:

3.pielikums. LBS sniegtā informācija.

Dokumentu tipi: *Portable document format*(PDF) fails ar izdruku no e-pasta (1) un Microsoft Office Excel dokuments (2)

Nosaukums: Pētījums: Sniegtās informācijas apstiprināšana, LBSTRConsulting.

Datums: 2015.gada 7.decembris

Autori: SIA „TRConsulting”, Toms Štālbergs, Elmārs Kehris, Roberts Reihmanis, LBS, Edgars Šneps.

3.pielikums. LBS
sniegtā informācija

3.pielikums. LBS
sniegtā informācija

4.pielikums. CSP Rīgas tūrisma dati.

Dokumenta tips: Microsoft Office Excel dokuments

Nosaukums: Informācija par tūrismu Rīgā.

Datums: 2015.gada 26.novembris

Autori: CSP

4.pielikums. CSP
Rīgas tūrisma dati.xl

5.pielikums. LBS Pasākuma budžets.

Dokumenta tips: Microsoft Office Excel dokuments

Nosaukums: LBS Pasākuma budžets.

Datums: 2015.gada 07.decembris

Autori: LBS

5.pielikums. LBS
Pasākuma budžets.x

6.pielikums. Mediju aptaujas rezultāti.

Dokumenta tips: Microsoft Office Excel dokuments.

Nosaukums: Mediju aptaujas rezultāti.

Datums: 2015.gada 23.septembris

Izstrādāja: SIA „TRConsulting”, Elmārs Kehris, Roberts Reihmanis, Toms Štālbergs

Aptauju veica: Pasākuma brīvprātīgie

Rezultātus apkopoja: SIA „TRConsulting”, Elmārs Kehris, Roberts Reihmanis, Toms Štālbergs

6.pielikums. Mediju
aptaujas rezultāti.xls

7.pielikums. VID nodokļu informācija.

Dokumenta tips: Microsoft Office Excel dokumenti (divi)

Nosaukums: Informācija par Rīgas reģionā reģistrēto juridisko personu nodokļu ieņēmumiem 2013.,2014.,2015.gadā sadalījumā pa mēnešiem, nodokļu veidiem un saimnieciskās pamatdarbības veidiem un Informācija par Rīgas reģionā reģistrēto juridisko personu nodokļu ieņēmumiem 2013.,2014.,2015.gadā sadalījumā pa mēnešiem un nodokļu veidiem, tūkst. EUR

Datums: 2015.gada 08.novembris

Autori: VID

7.pielikums. VID
nodokļu informācija

7.pielikums. VID
nodokļu informācija

8.pielikums. Autoru veiktie aprēķini.

Dokumenta tips: Microsoft Office Excel dokumenti

Nosaukums: Autoru veiktie aprēķini

Datums: 2015.gada 8. decembris

Autori: SIA „TRConsulting”, Elmārs Kehris, Roberts Reihmanis, Toms Štālbergs

8.pielikums.
Dokuments autoru \
